លេខ ៧ ឆ្នាំ ២០១៧ | Issue 7 year 2017

CAMBODIA RICE FEDERATION

ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មាន

"ដាំស្រូវអោយត្រូវទីផ្សារ"

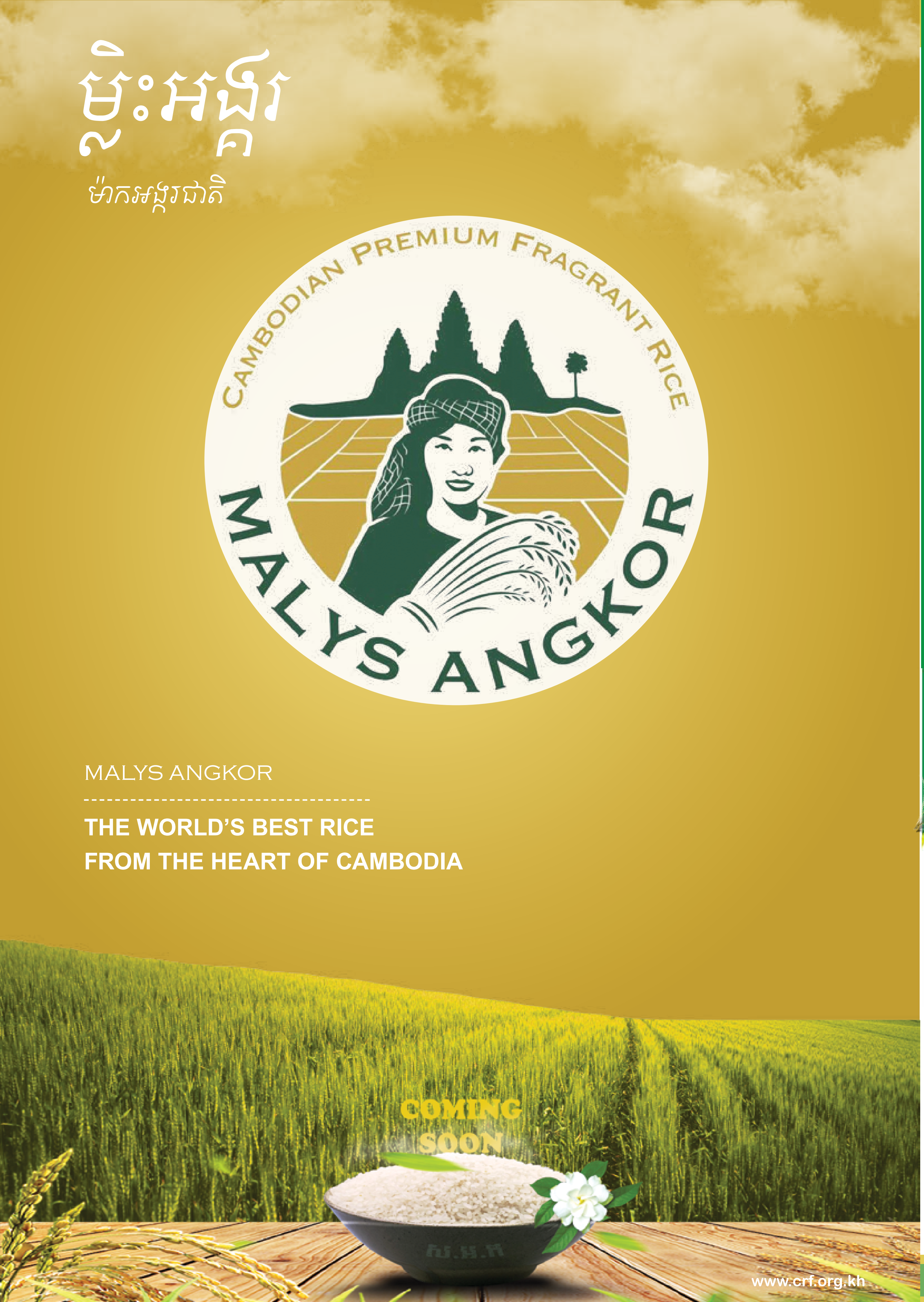

មាតិកា

1 វិចារណកថារបស់ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា ២-៣

2 បេសកកម្មស្វែងរកទីផ្សារក្រៅប្រទេស និង និន្នាការប្រែប្រួល ៤

2.1 ទីផ្សារអឺរ៉ុប ៥-៧

2.2 ទីផ្សារចិន ៨-១០

2.3 ទីផ្សារផ្សេងៗទៀត ១១

3 សកម្មភាពសម្របសម្រួលបែបបទចូលទីផ្សារ ១២

3.1 ចុះបញ្ជីម៉ាកពាណិជ្ជកម្ម ១២-១៣

3.2 ផ្សព្វផ្សាយលក្ខខណ្ឌដល់ក្រុមហ៊ុននាំចេញ ១៤-១៥

3.3 សម្រួលការចុះត្រួតពិនិត្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម (GDA) ទៅលើរោងម៉ាស៊ីនកិនស្រូវជាសមាជិក ១៥-១៦

4 តំរង់ការផលិតស្រូវតម្រូវទីផ្សារ ១៧-២១

5 ទស្សនៈក្នុងវិស័យស្រូវអង្ករ ២២-២៣

6 តួលេខ និង កម្រងរូបភាព ២៤-៣០

7 អំពីសមាជិកភាព ២៨-២៩

CAMBODIA RICE FEDERATION

ចេញផ្សាយដោយ

សហពន្ធ័ស្រូវអង្ករកម្ពុជា

និពន្ធ និងចងក្រងដោយ

ក្រុមការងារលេខាធិការដ្ឋានសហពន្ធ័ស្រូវអង្ករកម្ពុជា

គេហទំព័រ៖ www.crf.org.kh

សារអេឡិចត្រូនិក៖ info@crf.org.kh

ទូរស័ព្ទ៖ +៨៥៥ (0) ២៣ ៥៥៩ ៨៩៩៩
+៨៥៥ (0) ៨៧ ៥៥៩ ៨៩៩

ឧបត្ថម្ភដោយ

SMWaypoint PRECISION REMOTE SENSING

Nikoline investment co. ltd

ANZ Royal

អាសយដ្ឋាន៖ អគារពាណិជ្ជកម្មសូម៉ា ជាន់ទី ៧ អាគារលេខ ២C ផ្លូវលេខ ១២០ សង្កាត់ ផ្សារថ្មី II ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា

សាររបស់ ឯកឧត្តម សុខ ពុទ្ធីវុធ ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា

"ដាំស្រូវអោយត្រូវទីផ្សារ"

ការធ្វើទំនើបកម្មនិងការបង្កើននូវភាពប្រកួតប្រជែងប្រកបដោយនិរន្តរភាពគឺមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់អនាគតរបស់វិស័យស្រូវអង្ករកម្ពុជាដែលនេះនឹងចូលរួមដល់ការរីកចម្រើននៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិពិសេសដល់ការលើកស្ទួយកម្រិតជីវភាពរបស់ ប្រជាជននៅជនបទ។ ដើម្បីសម្រេចនូវគោលដៅនេះយើងទាំងអស់គ្នាចាំបាច់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ដល់ការពង្រឹងសង្វាក់ផលិតកម្មស្រូវអង្ករអោយបានរឹងមាំចាប់តាំងពីទឹកដីពូជឡសម្ងួតឃ្លាំងស្តុកនិងទីផ្សារ។

បរិមាណផលិតផលស្រូវរបស់កម្ពុជាមានចំនួនកើនឡើងនៅប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះដែលធ្វើអោយយើងមានសល់ស្រូវសម្រាប់កិនកែច្នៃជាអង្ករសម្រាប់នាំចេញជា៤លាន៥សែនតោនសមាមាត្រនឹងបរិមាណអង្ករប្រមាណ ៣លានតោនអង្ករនៅឆ្នាំ២០១៦។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាការនាំចេញអង្កររបស់យើងនៅមានកម្រិតនៅឡើយដែលនេះគឺជាសក្តានុពលមួយសម្រាប់យើងត្រូវរៀបចំប្រព័ន្ធមួយអោយបានច្បាស់លាស់ដើម្បីស្រូបយកស្រូវដែលលើសពីតម្រូវការក្នុងស្រុកសម្រាប់កិនកែច្នៃសំដៅបង្កើនការនាំចេញអង្កររបស់យើងទៅទីផ្សារអន្តរជាតិ។ដើម្បីសម្រេចនូវគោលដៅនេះយើងបានធ្វើការផ្តោតសំខាន់លើការងារគន្លឹះមួយចំនួនដែលក្នុងនោះរួមមានៈ

១) ប្រព័ន្ធលំហូរព័ត៌មានផ្សារភ្ជាប់គ្នារវាងកសិករ អ្នកកែច្នៃ ទៅនឹងទីផ្សារ និងសម្រួលការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម

២) ការចរចារជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការបន្ធូរបន្ថយលើបន្ទុកនៃថ្លៃដើម

៣) ការបន្សុទ្ធពូជស្រូវដែលត្រូវទីផ្សារ

៤) ការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ ដើម្បីសម្រួលដល់ការប្រមូល សម្ងួតនិងស្តុកទុកស្រូវប្រកបដោយគុណភាព

៥) ការពង្រីកទីផ្សារ

សម្រាប់ប្រព័ន្ធប្រមូលនិងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាននិងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមជូនសមាជិកក៏ដូចជាវិស័យស្រូវអង្ករទាំងមូលតាមរយៈក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាលនិងវិស័យឯកជនលើវិស័យស្រូវអង្ករ (ក្រុមការងារទី៩) សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបាននាំមុខចូលរួមជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានារបស់សមាជិក ដូចជាបញ្ហាតម្លៃអគ្គិសនី តម្លៃដឹកជញ្ជូន ពន្ធអាករ និងអត្ថប្រយោជន៍នានាផ្សេងទៀតសំដៅបង្កើននូវភាពប្រកួតប្រជែងរបស់អង្ករកម្ពុជា។ តាមរយៈក្រុមការងារទី៩ ក្រុមការងារថ្នាក់ខេត្តក៏ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ២០១៧នេះសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមស្រូវអង្ករនៅថ្នាក់ខេត្តផ្ទាល់ដោយមានការចូលរួមពីអាជ្ញាធរខេត្តនិងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា។ ក្រុមការងារនេះមានសារៈសំខាន់ក្នុងការទទួលយកនូវព័ត៌មាននិងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងបណ្តាខេត្តនិមួយៗ។ ជាមួយគ្នានេះយើងក៏បានរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធលេខាធិការដ្ឋានតាមខេត្ត ដែលជួយសម្រួលក្នុងការធ្វើការជាមួយសមាជិកការប្រមូលព័ត៌មានពីផលិតកម្មស្រូវនិងសហការជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍និង វិស័យឯកជនក្នុងការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលតាមរយៈសិក្ខាសាលានានាផងដែរ។ តាមរយៈក្រុមការងារនៅតាមមូលដ្ឋាននេះសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាកាន់តែធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធនិងដោយផ្ទាល់ជាមួយសមាជិកនិងដោះស្រាយបញ្ហាបានទាន់ពេលវេលា។

លើសពីនេះទៅទៀតយើងក៏បានធ្វើការជាមួយស្ថាប័នស្រាវជ្រាវដៃគូអភិវឌ្ឍន៍និងវិស័យឯកជនដើម្បីជម្រុញដល់ផលិតកម្មពូជនិងការវិនិយោគលើឃ្លាំងនិងឡសម្ងួត។ ជាក់ស្តែងយើងបានធ្វើការជាមួយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មCARDI សហការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អូស្ត្រាលីCAVAC លើការបន្សុទ្ធពូជស្រូវសែនក្រអូបនិងការបង្កាត់ពូជផ្ការំដួលដែលមិនប្រកាន់រដូវដែលអាចអោយកសិករយើងពង្រីកការដាំដុះពូជនេះអោយបានច្រើនតម្រូវទៅតាមទីផ្សារអន្តរជាតិ។

ក្រៅពីការផ្តោតលើពូជដែលមានគុណភាពនិងឆ្លើយតបទៅនឹងទីផ្សារយើងក៏បានធ្វើការផងដែរជាមួយនឹងការវិនិយោគឃ្លាំងជាមួយវិស័យឯកជនដោយយើងបានចុះអនុស្សរណៈយោគយល់គ្នាជាមួយភាគីចិនខេត្តជីលីនក្នុងការសិក្សានិងសាងសង់ឃ្លាំងស្តុកនិងឡសម្ងួតដើម្បីជួយដល់ការប្រមូលទិញស្រូវ ពីកសិករនៅរដូវចម្រូតដែលនាពេលកន្លងមកកសិករត្រូវលក់ស្រូវនៅក្នុងតម្លៃថោកដោយសារកង្វះឃ្លាំងនិងឡសម្ងួត។

ក្រៅពីពូជឃ្លាំងឡសម្ងួតយើងក៏បានផ្តោតផងដែរទៅលើទីផ្សារ។ យើងបានចូលរួមជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការស្វែងរកទីផ្សារ ដើម្បីចូលរួមក្នុងបេសកកម្មពាណិជ្ជកម្មនៅក្រៅប្រទេស ក៏ដូចជាពិព័រណ៍អន្តរជាតិនានា ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយពីគុណភាពល្អឯកនៃអង្ករកម្ពុជាដែលគេទទួលស្គាល់នៅលើពិភពលោក។ ជាមួយគ្នាដែរ យើងក៏បានខិតខំពង្រីកទីផ្សារនាំចេញបន្ថែមទៀត ទាំងក្នុងនិងក្រៅតំបន់។ ជាក់ស្តែងថ្មីៗនេះកូតានាំចេញទៅប្រទេសចិនបានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ដែលកើនពី១០ម៉ឺនតោននៅឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ៣០ម៉ឺនតោន នៅឆ្នាំ២០១៨។ ម្យ៉ាងទៀត ក្រោយពីទទួលបាននូវជ័យលាភីអង្ករល្អជាងគេនៅលើពិភពលោកចំនួន៣ឆ្នាំជាប់ៗគ្នា កម្ពុជាក្រអូបប្រណីតកម្ពុជាកាន់តែត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ទៅលើគុណភាពខ្ពស់នៅលើឆាកអន្តរជាតិ។ ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ ធ្វើទីផ្សារ និងធានានូវកេរ្តិ៍ឈ្មោះនៃអង្ករកម្ពុជាសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានរៀបចំបង្កើតនូវម៉ាកវិញ្ញាតកម្ម **(Certification Mark)** អង្ករក្រអូបប្រណីតរបស់កម្ពុជាមួយ ដែលនឹងមានឈ្មោះថា ម្លិះអង្គរ (MALYS ANGKOR)។ ជាមួយម៉ាកសញ្ញានេះ យើងសង្ឃឹមជឿជាក់ថានឹងមានការកើនឡើងនូវតម្រូវការអង្ករកម្ពុជានៅក្នុងទីផ្សារដែលនេះ នឹងជួយជម្រុញដល់ផលិតកម្មស្រូវសម្រាប់ការគាំទ្រដល់ម៉ាកសញ្ញានេះ ពិសេសការធានានូវទីផ្សារសម្រាប់កសិករកម្ពុជាតាមរយៈការធ្វើកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យាជាដើម។

ការងារដែលសហព័ន្ធបានធ្វើគឺសំដៅកសាងនូវប្រព័ន្ធមួយសម្រាប់វិស័យស្រូវអង្ករដោយផ្សារភ្ជាប់ពីស្រែដល់អ្នកបរិភោគអង្ករពោលគឺ **ដាំស្រូវអោយត្រូវទីផ្សារ**។ យើងខ្ញុំជឿជាក់ថាការចូលរួមចំណែកពីសមាជិករបស់សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាទាំងអស់គ្នាដោយមានកិច្ចសហប្រតិត្តិការពីរាជរដ្ឋាភិបាលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវនិង វិស័យឯកជនពិតជាមានសារៈសំខាន់មិនអាចខ្វះបានដើម្បីសម្រេចអនាគតដ៏រុងរឿងមួយសម្រាប់ស្រូវអង្ករកម្ពុជា។

តាមរយៈព្រឹត្តិបត្រនេះយើងខ្ញុំយល់ឃើញថាភាគីពាក់ព័ន្ធក៏ដូចជាសាធារណជននឹងបានជ្រួតជ្រាបនូវសកម្មភាពដែលសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានធ្វើដើម្បីរួមចំណែកដល់ការរីកចម្រើនរនៃវិស័យស្រូវអង្ករនៅកម្ពុជា។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧

ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា

សុខ ពុទ្ធីវុធ

2.បេសកកម្មស្វែងរកទីផ្សារក្រៅប្រទេស និងនិន្នាការប្រែប្រួល

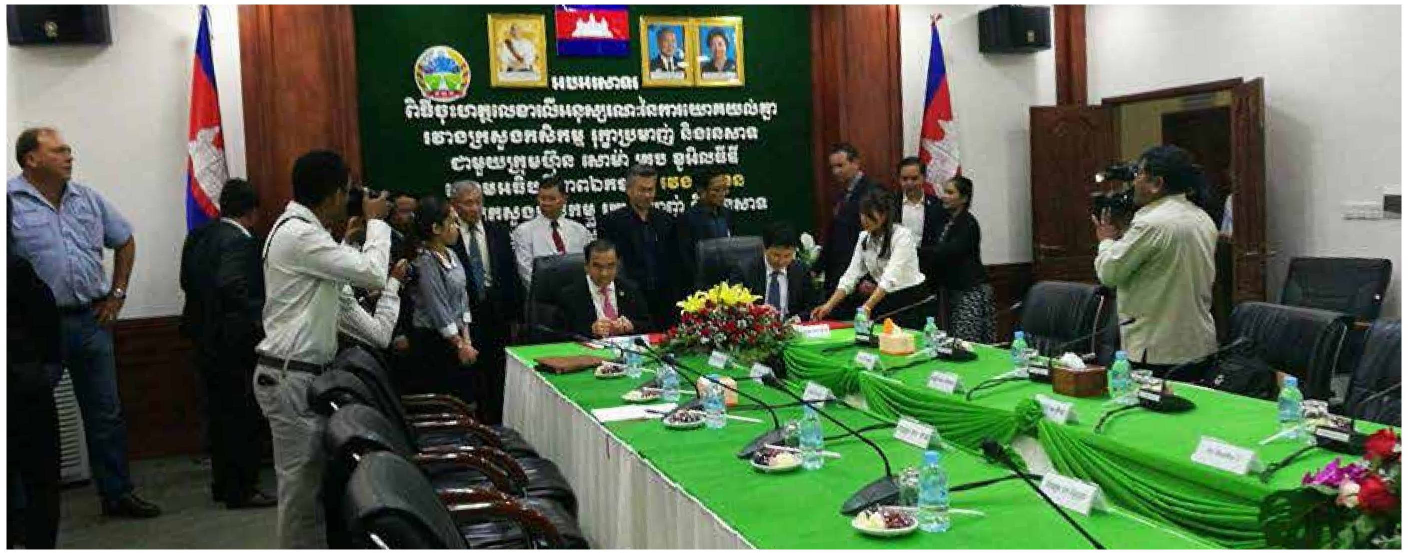

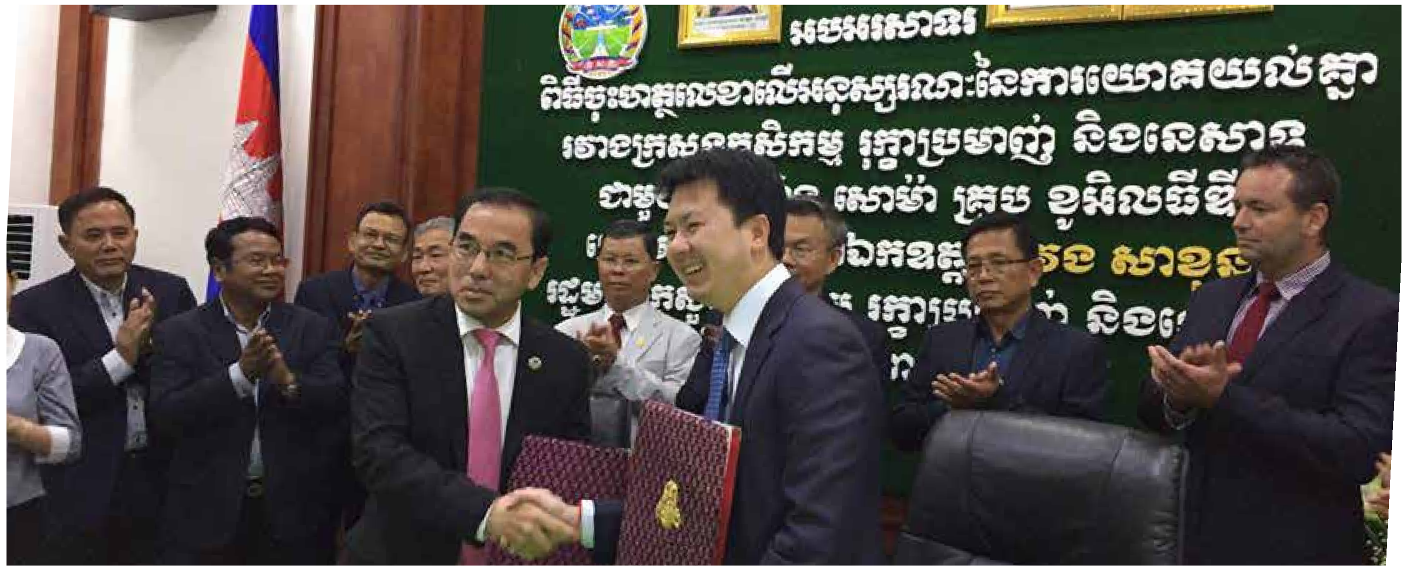

2.1 អឺរ៉ុបនៅតែជាទីផ្សារសំខាន់ និងមានសក្តានុពលសម្រាប់ផលិតផលអង្ករកម្ពុជាតែប្រឈមការដាក់កំហិត និង ការតាមដាន

ការនាំចេញអង្ករជាផ្លូវការដំបូងបំផុតរបស់កម្ពុជា គឺការនាំអង្ករទៅទីផ្សារអឺរ៉ុបដែលជាទីផ្សារដ៏មានសក្តានុពល សម្រាប់វិស័យកសិកម្មនៃកម្ពុជា។ ជាលើកដំបូងនៅឆ្នាំ**២០០៨** កម្ពុជាបាននាំអង្ករប្រមាណ៦ពាន់តោនទៅកាន់សហភាពអឺរ៉ុបក្រោយកម្ពុជាចចារបាននូវការនាំចូលទំនិញដោយរួចពន្ធក្រោមគម្រោង **EBA(Everything But Arms)**ក្នុងឋានៈជា ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច **(LDC)**។

ក្នុងរយៈមួយទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះអង្ករកម្ពុជាបានសាងកេរ្តិ៍ឈ្មោះយ៉ាងល្អនៅតំបន់អឺរ៉ុបដែលធ្វើអោយការនាំចេញរបស់កម្ពុជាទៅកាន់តំបន់នោះមានកំណើនទាំងបរិមាណនិងតម្លៃ។ ប្រទេសស្ទើរទាំងអស់នៅក្នុងតំបន់អឺរ៉ុបទាំងមូលបានទិញអង្ករកម្ពុជាយកទៅប្រើប្រាស់តាមតម្រូវការ។

ប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចដ៏ទៃទៀតកម្ពុជាទទួលបានជោគជ័យបំផុត ក្នុងការនាំចេញអង្ករទៅកាន់ទីផ្សារនេះ។ តាមរយៈទិន្នន័យការនាំចេញអង្ករកម្ពុជានៅឆ្នាំ២០១៥ ទៅកាន់ទីផ្សារអឺរ៉ុបមានជាង ៧៧% នៃការនាំចេញសរុបក្រោមគម្រោង **EBA** ខណៈដែលប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ាមានត្រឹមតែ២១%ប៉ុណ្ណោះ ហើយប្រទេសផ្សេងៗទៀតមាន ភាគរយតិចតួចបំផុត។

បើទោះបីជាមានការស្វែងរកទីផ្សារថ្មីៗ បន្ថែមទៀតក៏ដោយការនាំអង្កររបស់កម្ពុជាទៅកាន់ទីផ្សារអឺរ៉ុប នៅតែបន្តឈរលំដាប់កំពូលស្រួបយករហូត ៥៣% នៃបរិមាណនាំចេញសរុបចំនួន **២៨៨,៥៦២** តោន។ ប្រទេសនៅសហភាពអឺរ៉ុប ដែលនាំចូលអង្ករកម្ពុជាច្រើនបំផុតមានចំនួន១០ គឺ **បារាំង ប៉ូឡូញ ចក្រភពអង់គ្លេស ហូឡង់ បែលហ្ស៊ិក អ៊ីតាលី អាឡឺម៉ង់ អេស្ប៉ាញ ស៊ុយអែត ព័រទុយហ្គាល់** ។ បារាំងជាប្រទេសនាំចូលអង្ករពីកម្ពុជាលំដាប់លេខ ១ ផ្អែកលើបរិមាណចំនួន **៣៧,៣២១** តោន ខណៈដែលប្រទេសព័រទុយហ្គាល់នាំចូលអង្ករកម្ពុជា **២,៨៣៧** តោនក្នុងរយៈពេលមួយឆមាសឆ្នាំ២០១៧នេះ។

រូបភាព : ឃ្លាំងស្តុកស្រូវមួយនៅប្រទេសកម្ពុជា

រូបភាព : ឃ្លាំងស្តុកស្រូវមួយនៅប្រទេសកម្ពុជា

កត្តាប្រែប្រួលចំពោះទីផ្សារអឺរ៉ុប

សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មកាលពីខែធ្នូចុងឆ្នាំ២០១៦ បានឲ្យដឹងថាគណៈកម្មការអឺរ៉ុបនឹងដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើមទំនិញប្រភេទថ្មីចំពោះការនាំចេញអង្ករកម្ពុជាចូលទៅទីផ្សារអឺរ៉ុបសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧។ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក៏បានអនុវត្តការប្រើប្រាស់ វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើមទំនិញ **(CO)** ប្រភេទថ្មីសម្រាប់ការនាំចេញអង្ករទៅកាន់ទីផ្សារអឺរ៉ុប ឲ្យស្របនឹងតម្រូវការរបស់គណៈកម្មការអឺរ៉ុប ដែលតាមសេចក្តីរាយការណ៍អឺរ៉ុបហាក់មានបំណងតាមដានប្រភពអង្ករដែលបាននាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារសហភាពអឺរ៉ុប ដោយសារកំណើនខ្ពស់ពេកក្នុងឆ្នាំកន្លងមក។

នៅខែមករាឆ្នាំ២០១៧ នាយកដ្ឋាននាំចូល នាំចេញនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្មបានជួបប្រជុំជាលើកដំបូងជាមួយម្ចាស់និងតំណាងក្រុមហ៊ុនអង្ករជាង ៣០ ដើម្បីណែនាំនិងពន្យល់មូលហេតុដែលក្រសួងតម្រូវឲ្យ ក្រុមហ៊ុននាំចេញអង្ករបំពេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើមប្រភេទថ្មីសម្រាប់ការនាំចេញអង្ករទៅកាន់ទីផ្សារអឺរ៉ុប។

អ្នកនាំចេញមួយចំនួនបានលើកឡើងថាក្រុមហ៊ុនបញ្ជាទិញ (ដៃគូពាណិជ្ជកម្ម) នៅប្រទេសខ្លះមិនទទួលយកនូវទម្រង់ថ្មីនោះទេព្រោះគេបារម្ភពីការជាប់ពន្ធនៅពេលគេបំពេញតាមទម្រង់ថ្មីនេះ។

អឺរ៉ុបដាក់កំហិតថ្មី ចំពោះសារធាតុទ្រីហ្ស៊ីក្លាហ្សូល (TRICYCLAZOLE)

ការដាក់កំហិតថ្មីលើកាកសំណល់ថ្នាំគីមីកសិកម្មត្រឹម ០,០១ មីលីក្រាមក្នុង ១គីឡូក្រាមអង្ករ ត្រូវបានអ្នកនាំចេញជាច្រើនយល់ឃើញថានឹងក្លាយជាចំណុចឧបសគ្គមួយទៀតសម្រាប់ការនាំចេញអង្ករទៅកាន់ទីផ្សារអឺរ៉ុប។ នៅខែមីនាឆ្នាំ២០១៧ សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា(**CRF**)និងគម្រោងខ្សែរសង្វាក់កសិកម្មកម្ពុជា(**CAVAC**)បានរៀបចំសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់លើកដំបូងស្តីពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំគីមីកសិកម្មទ្រីហ្ស៊ីក្លាហ្សូល(**TRICYCLAZOLE**)នៅក្នុងការដាំដុះស្រូវដើម្បីត្រៀមរកដំណោះស្រាយថ្មីសម្រាប់និរន្តរភាពកសិកម្មដំណាំស្រូវនិងការនាំចេញអង្ករទៅកាន់ទីផ្សារអឺរ៉ុប។ ក្រុមហ៊ុននាំចេញបានយល់ឃើញថាជាមួយការកម្រិតថ្មីនេះភាពប្រថុយប្រថាននឹងកើតមានកាន់តែកៀកសម្រាប់អង្ករនាំចេញទាំងឡាយណាដែលមិនបានឆ្លងកាត់ការពិសោធន៍ជាមុន។ អ្នកនាំចេញមួយចំនួនបានបង្ហាញពីបំណងមិនទទួលយកកុងត្រាថ្មីព្រោះខ្លួនបារម្ភពីការចាប់ត្រួតពិនិត្យនៅពេលទំនិញទៅដល់កំពង់ផែណាមួយរបស់ប្រទេសណាមួយក្នុងតំបន់អឺរ៉ុបនោះ។

រូបភាព : លោក Patrick Deboyer

វិធានការឆ្លើយតប

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាបន្ទាន់លើការដាក់កំហិតថ្មីនេះនិងដើម្បីរក្សាទីផ្សារអឺរ៉ុបជាទីផ្សារដ៏មានសក្តានុពលសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា បានធ្វើសំណើរជួបពិភាក្សាជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីចង់ដឹងពីចំណាត់ការរបស់ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច និង ការផ្តល់យោបល់ ក៏ដូចជាចូលរួមក្នុងការធ្វើសកម្មភាពដើម្បីលុបបំបាត់ការប្រើប្រាស់ថ្នាំដែលមានសារធាតុ Tricyclazole នោះ។

នៅថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ លោក **នខ ទាសនា** អនុប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានដឹកនាំបុគ្គលិកលេខាធិការដ្ឋានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជានិង សមាជិកសហព័ន្ធជួបពិភាក្សាជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំជាន់ខ្ពស់នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្មដឹកនាំដោយឯកឧត្តម **សុខ សុភ័ត្រ** អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។

នាពេលនោះ អង្គប្រជុំបានពិភាក្សាលើ៖

- ស្ថានភាពនៃការនាំចេញ និង ភាពប្រឈម
- សារធាតុគីមីទ្រីហ្ស៊ីក្លាហ្សូល (**Tricyclazole**) និងដំណោះស្រាយក្នុងការនាំចេញ
- លទ្ធភាពតវ៉ាតាមផ្លូវច្បាប់ ឬក៏ស្នើសុំពន្យាការអនុវត្ត
- ការកំណត់ស្រាវជ្រាវថ្នាំកសិកម្មដែលផ្សំពីសារធាតុ Tricyclazole
- យុទ្ធនាការសម្រាប់ការដាំដុះនៅរដូវកាលថ្មីដោយបញ្ចៀសការប្រើប្រាស់ថ្នាំទាំងឡាយណាដែលមានផ្សំពីសារធាតុ Tricyclazole
- កំណត់តំបន់ណាដែលគ្មានការប្រើប្រាស់ឬប្រើប្រាស់តិចតួចនៃសារធាតុ Tricyclazole សម្រាប់នាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារអឺរ៉ុប
- កំណត់យកមន្ទីរពិសោធន៍ដែលមានការទទួលស្គាល់និងអាចរកឃើញសារធាតុTricyclazoleសម្រាប់ធ្វើតេស្តអង្ករមុននាំចេញ។

នៅថ្ងៃទី៤ខែមេសាឆ្នាំ២០១៧ ថ្នាក់ដឹកនាំសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា និង សមាជិករបស់ខ្លួន បានជួបប្រជុំជាពិសេសជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មដើម្បីពិភាក្សាការងារសំខាន់ៗ ដែលកំពុងប្រឈមនាពេលបច្ចុប្បន្ននៅក្នុងនោះក៏បានលើកឡើងពីក្តីបារម្ភអំពីការដាក់កំហិតថ្មីរបស់សហភាពអឺរ៉ុបនេះដែរ។

រូបភាព : Tricyclazole first meeting and EU market

2.2 អង្ករកម្ពុជាកំពុងពេញនិយមនៅទីផ្សារចិន

ទោះបីការអនុញ្ញាតឲ្យមានការនាំចូលតាមចំនួនកំណត់ (កូតា) ក្តីប៉ុន្តែគុណភាពអង្ករកម្ពុជាទទួលយកបានដោយទីផ្សារនិងប្រជាជនចិនតែម្តង។ ច្បាស់ណាស់ថាបើគ្មានការគាំទ្រពីទីផ្សារឬ អ្នកប្រើប្រាស់ផ្ទាល់នោះទេ ការអនុញ្ញាតឲ្យនាំចូលក៏គ្មានន័យហើយនឹងត្រូវបញ្ចប់ពេលណាមួយដ៏ខ្លី។ ផ្ទុយទៅវិញការគាំទ្ររបស់រដ្ឋាភិបាលនិងប្រជាជនចិនបានធ្វើឲ្យអង្ករកម្ពុជាមានតម្រូវការកើនឡើងជាលំដាប់នៅទីផ្សារប្រទេសចិន។

កម្ពុជាបាននាំចេញអង្ករដំបូងទៅកាន់ប្រទេសចិននៅឆ្នាំ២០១២ ក្រោយការត្រួតពិនិត្យនិងយល់ព្រមពី អគ្គរដ្ឋបាលត្រួតពិនិត្យគុណភាពអធិការកិច្ច និង ចត្តាឡីស័កនៃសាធារណៈរដ្ឋប្រជាមានិតចិន **(AQSIQ)** ប៉ុន្តែការនាំចេញនាពេលនោះគ្រាន់តែជាការនាំចេញសាកល្បងដើម្បីស្ទង់ទីផ្សារតែប៉ុណ្ណោះ។

ឆ្នាំ **២០១៥** និង**២០១៦** រដ្ឋាភិបាលចិនសម្រេចផ្តល់កូតាដល់អង្ករកម្ពុជាក្នុងបរិមាណ **១០**ម៉ឺនតោនក្នុងមួយឆ្នាំហើយចំនួនកូតាត្រូវបានបន្ថែមរហូតដល់ **២០**ម៉ឺនតោន នៅឆ្នាំ២០១៧។ សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៨ចិនបានយល់ព្រមតំឡើងកូតារហូត **៣០** ម៉ឺនតោន។

អ្នកនាំចេញសង្ឃឹមថា កម្ពុជានឹងអនុវត្តដោយជោគជ័យសម្រាប់២០ម៉ឺនតោននៅឆ្នាំ២០១៧នេះដោយក្នុងរយៈពេលតែឆមាសទី១ ការនាំចេញអង្ករទៅទីផ្សារចិនសម្រេចបាន **៩៧,៨០០** តោន។ ការនាំចេញមានភាពមមាញឹកបំផុតគឺស្ថិតនៅក្នុងត្រីមាសចុងក្រោយនៃរៀងរាល់ឆ្នាំដោយសារ ការប្រមូលផលស្រូវ។

ក្រោយពីទទួលបានការយល់ព្រមពីភាគីចិនក្នុងការទិញអង្ករកម្ពុជា៣០ម៉ឺនតោនសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៨ ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជានិង លោក **ចាន់ សុខនី** អគ្គនាយកក្រុមហ៊ុន Green Trade ដែលជាក្រុមហ៊ុនរដ្ឋបានត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេច ក្នុងការអនុវត្តការនាំចេញ ដោយបានបំពេញទស្សនកិច្ចនៅទីក្រុងប៉េកាំងប្រទេសចិន រយៈពេល៣ថ្ងៃ ពីថ្ងៃទី ៤ដល់ទី៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ ដើម្បីជួបប្រជុំជាមួយក្រុមហ៊ុនរដ្ឋចិន COFCO អំពីបែបបទនៃការនាំចេញសម្រាប់កូតាឆ្នាំ២០១៨។

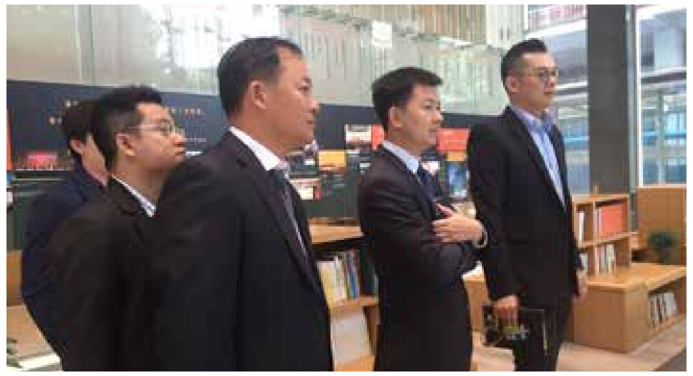

ក្នុងជំនួបប្រជុំនោះភាគីទាំងពីរបានពិភាក្សាលើរបៀបវារៈចំនួន ៣ រួមមាន:

១) ការកែសម្រួល និងបញ្ចូលបញ្ជីឈ្មោះក្រុមហ៊ុននាំចេញសម្រាប់ការអនុវត្តកូតាឆ្នាំ២០១៧

២) ការពិភាក្សាពីផែនការនិងបែបផែនផ្សេងៗ [Models] សម្រាប់អនុវត្តឆ្នាំ២០១៨

៣) កិច្ចសហការស្តីពីការប្រើប្រាស់ម៉ាកសញ្ញាអង្ករកម្ពុជាដែលពេលខ្លះអ្នកប្រើប្រាស់ យល់ច្រឡំដោយកូតាផលិតផលប្រទេសផ្សេងបានក្លែងបន្លំ

ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា បានចាត់ទុកការបើកនិងពង្រីកទីផ្សារនៅប្រទេសចិន និង ប្រទេសផ្សេងៗទៀត មានសារៈសំខាន់ណាស់ ព្រមទាំងទាមទារការសហការគ្នាល្អក្នុងសង្វាក់ផលិតកម្ម។ ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** បានអះអាង៖«យើងត្រូវដើរស្របគ្នាជាមួយមូលដ្ឋាននៃការផលិតរបស់យើង ដែលមានសហគមន៍កសិកម្មជាអ្នកអនុវត្ត ហើយបើយើងអាចទាញយកនូវបច្ចេកវិទ្យាទំនើបៗមកធ្វើកសិកម្ម និងកសិឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជាដែលយើងអាចធ្វើអោយទិន្នផលកាន់តែខ្ពស់ និងអាចកាត់បន្ថយថ្លៃដើមនៃការផលិតបាន»។

ក្នុងដំណើរទស្សនកិច្ចនោះដែរ គណៈប្រតិភូដឹកនាំដោយ ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** បានជួបពិភាក្សាជាមួយ លោក **Zhou Xianbiao**, ប្រធានក្រុមហ៊ុនសាជីវកម្មកសិពាណិជ្ជកម្មកសិដ្ឋានរដ្ឋ (Chairman of China State Farms Agribusiness (Group) Corporation) ដោយផ្តោតលើការសហការគ្នារវាងភាគីទាំងពីរ ក្នុងការពង្រីកនិងអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកកសិកម្មនិងកសិឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា។ ជាមួយគ្នានោះ លោក **Zhou Xianbiao** បានកោតសរសើរអំពីសក្តានុពលវិនិយោគនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលមានធនធានធម្មជាតិអំណោយផល ស្ថេរភាពនយោបាយល្អ និងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចល្អ សម្រាប់ទាក់ទាញអ្នកវិនិយោគ និងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសបានឆាប់រហ័ស៕

ការពង្រីកទំនាក់ទំនងលើវិស័យស្រូវអង្ករ កម្ពុជា-ចិន

កាលពីថ្ងៃទី២៩ខែមិថុនាឆ្នាំ២០១៧ ក្រោមការធ្វើជាសាក្សីពីឯកឧត្តម ឈួន ដារ៉ា រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ឯកឧត្តម **ចាន់ សុផល** អភិបាលខេត្តបាត់ដំបង និង ឯកឧត្តម Jin Yu Hui អភិបាលរងខេត្តជីលីនរបស់ចិន សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា ក្រុមហ៊ុនសោម៉ាគ្រុប ក្រុមហ៊ុន Jilin Province Investment Co.Ltd និង Jilin Tianzhong Agriculture Development Co. Ltd បានចុះហត្ថលេខាព្រមព្រៀងរួមគ្នាធ្វើការងារលើឃ្លាំងស្តុក និង ឡសម្ងួតស្រូវ ក្នុងខេត្តបាត់ដំបង និង ខេត្តមួយចំនួនទៀត។

ការចុះអនុស្សរណៈយោគយល់គ្នានេះគឺជាការបោះមួយជំហានទៅមុខទៀតដើម្បីធ្វើឲ្យស្ថានភាពស្រូវអង្ករកាន់តែប្រសើរឡើងនៅកម្ពុជា។ កិច្ចព្រមព្រៀងថ្មីនេះនឹងអនុញ្ញាតឲ្យភាគីទាំងពីរអនុវត្តសាកល្បងនូវគម្រោងឃ្លាំងនិងឡសម្ងួតស្រូវ ដែលគេទន្ទឹងរង់ចាំជាយូរមកហើយ មុនឈានទៅអនុវត្តគម្រោងធំដែលមានទំហំទឹកប្រាក់រាប់រយលានដុល្លារអាមេរិកដែលគេតែងតែឮក្នុងពេលកន្លងមក។

រូបភាព : សន្និសិទ សេដ្ឋកិច្ចនិងពាណិជ្ជកម្ម ខេត្ត ជីលីន

ក្រោយការចុះហត្ថលេខាលើអនុស្សរណៈនោះ ឧកញ៉ា **ហ៊ុន ឡាក់** អនុប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានប្រាប់កាសែតភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ថាគម្រោងនឹងត្រូវសិក្សាបញ្ចប់ក្នុងពេលឆាប់ៗហើយស្វែងរកតំបន់សក្តានុពលចំនួនពីរខេត្តគឺខេត្តបាត់ដំបង និងខេត្តតាកែវ។

ពិធីនោះបានរៀបចំឡើង ដោយមានវត្តមានពាណិជ្ជករទាំងពីរប្រទេសជាង១៥០នាក់ ក្នុងនោះ គណៈប្រតិភូនិងអ្នកធុរកិច្ចខេត្តជីលីន ៥៦នាក់ មកពីសហគ្រាសនិងក្រុមហ៊ុន៣២ ព្រមទាំងធុរជនកម្ពុជាជាច្រើនរូប។ ក្រៅពីកិច្ចព្រមព្រៀងខាងលើ ក៏នៅមានអនុស្សារណៈ៥ផ្សេងទៀតបានចុះហត្ថលេខា ដើម្បីបើកផ្លូវទៅរកការពង្រឹងទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្ម។

ខេត្តជីលីនមានប្រជាជនជាង២៧លាននាក់ ស្ថិតនៅភាគឦសាន្តប្រទេសចិនជាប់ព្រំដែនកូរ៉េខាងជើង។ ខេត្តនេះមានសក្តានុពលខាងឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម និង សេវាកម្ម។

នាពេលនោះឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ប្រធានសហពន្ធ័ស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានអះអាងថា៖ «កិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការលើគម្រោងឃ្លាំងដែលចុះហត្ថលេខានៅថ្ងៃនេះមានគោលបំណងស្វែងរកដំណោះស្រាយលើបញ្ហាស្រូវអង្ករជាពិសេសជួយដល់គ្រប់ភាគីទាំងអស់ក្នុងសង្វាក់ផលិតកម្មស្រូវអង្ករដោយរាប់ទាំងកសិកររោងម៉ាស៊ីននិងអ្នកនាំចេញដោយអាចផ្សារភ្ជាប់អ្នកផលិតរហូតដល់ទីផ្សារ»។

សម្រាប់វិស័យកសិកម្មមានប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រល្អនិង មានប្រភពទឹកជាក់លាក់ ចំណែកឧស្សាកម្មវិញ ខេត្តបាត់ដំបងនឹងមានរោងចក្រស៊ីម៉ង់ត៍ ដែលនឹងដំណើរការនៅខែមករាឆ្នាំ ២០១៨ខាងមុខដែលវិនិយោគដោយក្រុមហ៊ុនចិន៕

ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** បានរំឭកថាគំនិតនៃការសង់ឃ្លាំងស្តុកស្រូវនិងឡសម្ងួតនេះត្រូវបានលើកឡើងជារឿយៗនៅតាមសហគមន៍អ្នកសិក្សាអ្នកផលិតស្រូវអ្នករោងម៉ាស៊ីនក៏ដូចអ្នកនាំចេញប៉ុន្តែគេមិនទាន់ធ្វើឲ្យចេញជារូបរាងនៅឡើយ។ ឯកឧត្តម Jin Yu Hui អភិបាលរងខេត្តជីលីន ដែលបានដឹកនាំគណៈប្រតិភូនិងអ្នកធុរកិច្ចចិនមកពីខេត្តនោះបានមើលឃើញពីឱកាសពង្រីកទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្ម នៃខេត្តទាំងពីរទៅថ្ងៃអនាគតដោយសារតែចំណងមិត្តភាពដ៏ជិតស្និទ្ធដែលថ្នាក់ដឹកនាំនៃប្រទេសទាំងពីរបានបង្កើតឡើង។

ឯកឧត្តមនិយាយថា៖ «ក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគីនិងការវិនិយោគទាំងសងខាងរក្សាកំណើនសន្ទុះខ្លាំងប្រទេសចិនបានក្លាយជាដៃគូពាណិជ្ជកម្មធំបំផុត និងជាប្រទេសដែលមានប្រភពវិនិយោគដ៏ធំបំផុត »។

ឯកឧត្តម **Jin Yu Hui** បានសរសើរ ខេត្តបាត់ដំបងថាជាខេត្តកសិកម្មនិងជាឃ្លាំងស្តុកស្រូវអង្ករដ៏ធំមួយរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ នាពេលនោះឯកឧត្តម **ច័ន្ទ សុផល** អភិបាលខេត្តបាត់ដំបងក៏បានលើកឡើងពី សក្តានុពលរបស់ខេត្តបាត់ដំបងទាំងវិស័យកសិកម្មនិងឧស្សាហកម្ម។

2.3. ស្ថានភាពទីផ្សារអង្ករកម្ពុជាក្រៅពី អឺរ៉ុប និង ចិន

ក្រៅពីទីផ្សារធំៗពីរ គឺទីផ្សារអឺរ៉ុបនិង ចិនដែលអ្នកនាំចេញអនុវត្តបានក្រោមការជួយជ្រោមជ្រែងពីផ្នែកពាក់ព័ន្ធមានទាំងស្ថាប័នរដ្ឋនិងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាតែងបានរួមចំណែកគិតគូរចំពោះការធ្វើពិពិធកម្មទីផ្សារអង្ករ។ យោងតាមទិន្នន័យនាំចេញ (ដូចបានភ្ជាប់មកនៅទំព័រ ២៤) អង្ករកម្ពុជាមិនត្រឹមតែល្បីល្បាញក្នុងអឺរ៉ុបនិងចិននោះទេថែមទាំងល្បីដែរក្នុងប្រទេសមួយចំនួនក្នុងតំបន់អាស៊ាន អាស៊ី មជ្ឈឹមបូព៌ា ទ្វីបអាមេរិក ទាំងខាងជើង កណ្តាល និង ខាងត្បូង និង ទ្វីបអាហ្វ្រិកផង ។ ប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ានបាននាំចូលអង្ករជាង ២០០០តោន នៅឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៧ ខណៈតំបន់មួយចំនួនដែលបានរៀបរាប់ខាងលើបាននាំចូលអង្ករពីកម្ពុជា ៥,៤៨០ តោននៅរយៈពេលដូចគ្នានេះ។

លោក **ហេង ផេង**

លោក ហេង ផេង ម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនផ្គត់ផ្គង់អង្ករដល់ក្រុមហ៊ុនធំមួយដល់ទីផ្សារក្នុងស្រុកនិងនាំចេញដែលដំណើរការរោងម៉ាស៊ីននៅស្រុកថ្មគោលខេត្តបាត់ដំបងបានប្រាប់ថាក្រុមហ៊ុនរបស់លោក បានចាប់ផ្តើមនាំចេញអង្ករដំបូងទៅកាន់ទីផ្សារប្រទេសម៉ាឡេស៊ីនៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០១៤។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមកការផ្គត់ផ្គង់អង្ករទៅដៃគូពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី គឺបានធ្វើឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ សម្រាប់ឆ្នាំ**២០១៧** លោក ហេង ផេង ទទួលបានការបញ្ជាទិញពីភាគីម៉ាឡេស៊ីរហូតដល់ទៅ **៨០០០តោន** ដែលបានចុះកុងត្រារួច។ **លោក ហេង ផេង** យល់ពី «ទីផ្សារម៉ាឡេស៊ីមានតម្រូវការខ្ពស់សម្រាប់អង្ករក្រអូបកម្ពុជាហើយការនាំចូលរបស់ម៉ាឡេស៊ីគឺសម្រាប់លក់ចែកចាយដល់ទីផ្សារក្នុងស្រុករបស់ខ្លួន»។

ម៉ាឡេស៊ីមានតម្រូវការខ្ពស់ចំពោះអង្ករផ្កាម្លិះនិង អង្ករសែនក្រអូបខណៈតម្លៃនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារម៉ាឡេស៊ីអាចទទួលយកបានសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មក្នុងពេលកន្លងមក។ ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំដែលលោកផ្គត់ផ្គង់ដល់ដៃគូពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីប្រទេសនេះគេនៅតែបញ្ជាទិញរហូតមកទាំងបរិមាណនិងកោតសរសើរពីគុណភាពអង្កររបស់កម្ពុជា។ លោកយល់ថា «បើសិនជាអង្ករថៃមានតម្លៃខ្ពស់ពេក ម៉ាឡេស៊ីនឹងមកទិញអង្ករពីកម្ពុជាច្រើនដោយសារគុណភាពល្អ និង មានតម្លៃសមរម្យ។ កាលពីឆ្នាំមុន អង្ករថៃថោកទើបម៉ាឡេស៊ីងាកទៅទិញអង្ករពីថៃច្រើន»។

ឧកញ៉ា **ហ៊ុន ឡាក់**

ឧកញ៉ា ហ៊ុន ឡាក់ អនុប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជានិង ជាអគ្គនាយកនៃក្រុមហ៊ុនមេគង្គអូរីហ្សា ដែលធ្លាប់នាំអង្ករចេញទៅកាន់ប្រទេសកូឌីវ័រក្នុងទ្វីបអាហ្វ្រិកតាមរយៈក្រុមហ៊ុនមួយផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងក្នុងប្រទេសនោះបានអះអាងថាជំនួញអង្ករទៅកាន់ទីផ្សារ អាហ្វ្រិកពិបាកឲ្យរីកធំធាត់លឿនណាស់ដោយសារអ្នកនាំចេញជាច្រើនដាក់កង្វល់នៅចំពោះមុខរួចទៅហើយអំពីឧបសគ្គនានាកើតចេញពីតំបន់អាហ្វ្រិក។ ឧបសគ្គទាំងនោះមានផ្លូវឆ្ងាយការដឹកជញ្ជូនមានឧបសគ្គច្រើននិង រឿងសំខាន់បំផុត គឺការទូទាត់លុយ និង ការបោកប្រាស់។

ឧកញ៉ា បានបញ្ជាក់ថា ៖«អ្នកនាំចេញឬក្រុមហ៊ុនរបស់កម្ពុជាមិនអាចនាំចេញដោយត្រង់ៗទៅអាហ្វ្រិកបានទេបើមិនដូច្នេះគេនឹងប្រឈមហានិភ័យខ្ពស់។កន្លងមកមានក្រុមហ៊ុនខ្លះទម្លាក់ទំនិញចូលកប៉ាល់និងដឹកចេញរួចហើយតែចុងក្រោយត្រូវឲ្យដឹកទំនិញអង្ករត្រឡប់វិញ ព្រោះតែការទូទាត់លុយមិនបានធ្វើឡើងតាមកិច្ចព្រមព្រៀង»។

3. សកម្មភាពសម្របសម្រួលបែបបទចូលទីផ្សារ

3.1. ការខិតខំដើម្បីចុះបញ្ជីម៉ាកអង្ករនៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និង អន្តរជាតិ

ការប្រឹងប្រែងចុះបញ្ជីម៉ាកអង្ករកម្ពុជាគឺជាមធ្យោបាយដ៏សំខាន់បំផុតដែលសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាប្រឹងប្រែងដើម្បីធ្វើទីផ្សារនៅអន្តរជាតិ។ ជានិច្ចកាលសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជានៅតែទទូចចង់បានការចុះបញ្ជីថ្នាក់ជាតិ រួចហើយសហព័ន្ធនឹងយកឈ្មោះនោះទៅចុះបញ្ជីជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ដើម្បីងាយស្រួលធ្វើទីផ្សារឲ្យអតិថិជននៅលើពិភពលោកងាយទទួលស្គាល់ចំណាំ និង ងាយចងចាំ ។

ការតស៊ូមតិជាច្រើនឆ្នាំ ការជួបប្រជុំជាច្រើនលើកក្នុងន័យទាមទារការចុះឈ្មោះអង្ករកម្ពុជាមួយគឺដើម្បីរួមចំណែកដល់ការធ្វើទីផ្សារទាំងកម្រិតជាតិនិងថ្នាក់អន្តរជាតិ។

កាលពីថ្ងៃទី០៥ ខែមិថុនា២០១៧ នៅទីស្តីការក្រសួងពាណិជ្ជកម្មមានកិច្ចប្រជុំពិភាក្សាយ៉ាងស៊ីជម្រៅមួយទៅលើម៉ាកអង្ករកម្ពុជាដែលមានឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជានិង ឯកឧត្តម **សុខ សុភ័ត្រ្ត** អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងពាណិជ្ជកម្មព្រមទាំងមានការចូលរួមដោយ លោក អ៊ុក ម៉ាការ៉ា នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និង អភិវឌ្ឍន៍កម្មកម្ពុជា (CARDI) និង លោក ងិន ឆាយ ប្រធាននាយកដ្ឋានដំណាំស្រូវនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រម៉ាញ់ និង នេសាទ។ កិច្ចប្រជុំបានផ្តោតសំខាន់ទៅលើឈ្មោះអង្ករកម្ពុជា ដែលមានសំណើរឈ្មោះ **ម្លិះអង្គរ** ឬជាភាសាអង់គ្លេស MALYS ANGKOR នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំនោះ ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានស្នើឲ្យក្រសួងពាណិជ្ជកម្មឲ្យពន្លឿនការងារចុះបញ្ជីវិញ្ញាតកម្ម (Certification Mark) សម្រាប់អង្ករកម្ពុជា ដើម្បីលើកកម្ពស់ទីផ្សារនៅអន្តរជាតិ ខណៈពេលនេះកម្ពុជាមិនទាន់មានភាពច្បាស់លាស់ចំពោះម៉ាកសញ្ញាណាមួយជាក់លាក់ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយលក់ទៅកាន់ដៃគូពាណិជ្ជកម្មនៅកម្រិតអន្តរជាតិនៅឡើយ។ ការដាក់ម៉ាកអង្ករកម្ពុជា 'អង្ករម្លិះ' នេះគឺដោយយោងទៅលើប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ប្រទេសកម្ពុជាដែលមានប្រវត្តិជាប្រទេសកសិកម្មដ៏យូរលង់ណាស់មកហើយ។ ម្យ៉ាងទៀតឈ្មោះនេះផ្តល់ភាពងាយចងចាំងាយស្រួលអានរបស់អតិថិជនប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ។

ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** បានលើកឡើងថា៖ «យើងចង់បានឈ្មោះមួយដែលគ្របដណ្តប់ឈ្មោះអង្ករក្រអូបទាំងអស់ដែលនាំមកនូវភាពជោគជ័យសម្រាប់កម្ពុជានៅទីផ្សារអន្តរជាតិ។ យើងចង់ប្រើពាក្យដែលអ្នកប្រើប្រាស់ងាយយល់ងាយចងចាំងាយនឹកឃើញហើយយើងដាក់" **អង្គរ** "ពីមុខ គឺបញ្ជាក់នូវភាពអស្ចារ្យមានជោគជ័យ ភាពរុងរឿង ហើយសម័យអង្គររុងរឿងដោយសារកសិកម្មល្អដែរ»។

ឯកឧត្តម បានបន្ថែមថា៖ *«ការប្រើពាក្យផ្សេងៗទៀតបារម្ភថា វាមិនទាក់ទាញអ្នកប្រើប្រាស់មករកផលិតផលរបស់យើង ព្រោះថាការប្រើពាក្យម្លិះនេះបានគ្របដណ្តប់លើអង្ករប្រណិតផ្សេងៗទៀតរួចទៅហើយ ។ ឈ្មោះដែលបានស្នើនេះជាឈ្មោះសម្រាប់ធ្វើទីផ្សារសុទ្ធសាធហើយបើទីផ្សារចាប់មិនបាន គឺពូជដែលខិតខំផលិតបានល្អទាំងប៉ុន្មាននឹងអត់ប្រយោជន៍ដល់សេដ្ឋកិច្ច»។*

3.2. ការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រផ្គត់ផ្គង់អង្ករឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពដល់ទីផ្សារចិន

រូបមន្តនៃការនាំចេញគឺជាចំណុចឈ្នះសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាជាពិសេសបំផុតនោះគឺអ្នកនាំចេញនិងម្ចាស់រោងម៉ាស៊ីន។ សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាដែលដឹកនាំដោយឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ជានិច្ចកាលបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាទីបំផុតចំពោះការបង្កើតរូបមន្តមួយដែលអ្នកនាំចេញទាំងអស់ឬថា អ្នកនាំចេញភាគច្រើនទទួលយកនិងអនុវត្តបាន។ សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាគឺជាស្ថាប័នតែមួយគត់ធ្វើការសម្របសម្រួលបែបផែនសម្រាប់ការនាំចេញដើម្បីធានាថាការនាំចេញមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និងឆ្លើយតបតាមតម្រូវការទីផ្សារ។

រហូតមកដល់ពេលនេះការនាំចេញអង្ករពីកម្ពុជានៅតែមានឧបសគ្គដោយសារការមិនទាន់បង្កើតបានរូបមន្តណាមួយជាក់លាក់ ឬ អាចនិយាយបានថា «ភាពសម្បូរបែបនៃគំនិត និង ការមិនទទួលយកគំនិតអ្នកដទៃ» បានបង្កជាឧបសគ្គខ្លាំងដល់ការឯកភាពគ្នាលើចំណុចណាមួយសម្រាប់អនុវត្ត។ ប្រការនេះបានបង្កដល់ការប្រកួតប្រជែងផ្ទៃក្នុងការចាប់យកទីផ្សារមិនបានបរិមាណច្រើន បាត់បង់ភាពប្រកួតប្រជែងនិងឧត្តមភាពអង្ករខ្មែរជាដើម។ សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានប្រជុំជាញឹកញាប់បំផុតជាមួយក្រុមហ៊ុននិង រោងម៉ាស៊ីនដើម្បីបញ្ច្រាបលក្ខណៈនានាសម្រាប់នាំចេញប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

ការប្រជុំលើកចុងក្រោយ គឺនៅថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ ជាពេលដែលសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានរៀបចំកិច្ចប្រជុំដ៏សំខាន់មួយផ្តោតលើការត្រៀមខ្លួននិងរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រ កិន កែច្នៃស្រូវអង្ករ និង ការផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅឆ្នាំខាងមុខ ស្របពេលដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានស្នើសុំភាគីចិនបង្កើនកូតានាំចេញអង្ករពី ២០ម៉ឺនតោន ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ទៅ ៣០ម៉ឺនតោន សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៨។

កិច្ចប្រជុំនេះបានរៀបចំឡើងដោយលេខាធិការដ្ឋានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជានិងមានការអញ្ជើញចូលរួមពីម្ចាស់និងតំណាងរោងម៉ាស៊ីន ក្រុមហ៊ុននាំចេញអង្ករទៅកាន់ទីផ្សារប្រទេសចិនទាំង២៦ ក្រោមអធិបតីភាពឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា និង អនុប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលពីររូបគឺ ឧកញ៉ា វង្ស ប៊ុនហេង និង លោក នង វាសនា។

ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានស្នើសុំឲ្យរោងម៉ាស៊ីនកិនស្រូវ- ក្រុមហ៊ុននាំចេញអង្ករទៅកាន់ទីផ្សារចិនទាំង២៦ ដែលទទួលស្គាល់ដោយមន្ត្រីAQSIQ របស់ភាគីចិន (General Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine) សហការគ្នានាំចេញឲ្យបានល្អដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារដែលខិតខំរកបាន។

លោក **មូល សារិទ្ធី** អគ្គលេខាធិការសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានរាយការណ៍ជូនអង្គប្រជុំថារហូតមកដល់ថ្ងៃទី១៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ ការនាំចេញអង្ករទៅកាន់ទីផ្សារប្រទេសចិនសម្រេចបាន ៨៦000 តោន ប៉ុន្តែកម្ពុជាបាននាំចេញលើសចំនួនកូតាប្រមាណ ២ម៉ឺនតោន កាលពីឆ្នាំ២០១៦។ តាមរយៈបរិមាណនេះ កម្ពុជានឹងត្រូវនាំអង្ករចេញទៅកាន់ប្រទេសចិនជាង ៩ម៉ឺនតោនបន្ថែមទៀតសម្រាប់កូតាឆ្នាំ២០១៧ នេះ។

លោក **មូល សារិទ្ធី**

ឯកឧត្តម ប្រធានសហព័ន្ធបានបន្ថែមថា កាលពីឆ្នាំ២០១៦ ក្រុមហ៊ុនដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតនាំចេញទៅចិនមានជាង ៤០ ក្រុមហ៊ុនប៉ុន្តែមានតែក្រុមហ៊ុនប្រហែល១០ប៉ុណ្ណោះដែលទទួលបានការបញ្ជាទិញនិងអាចដំណើរការនាំចេញ។ ឯកឧត្តម បញ្ជាក់ថា៖ «យើងនឹងរៀបចំការងារនេះទៅមុខហើយរៀបចំយ៉ាងដូចម្តេចដើម្បីឲ្យមានភាពច្បាស់លាស់សម្រាប់ធានាគុណភាព សុវត្ថិភាព និង បរិមាណនាំចេញ»។ នៅក្នុងឱកាសនោះដែរ ឯកឧត្តមប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាក៏បានលើកឡើងពីការចូលរួមប្រមូលទិញស្រូវក្នុងរដូវប្រមូលផលស្រូវសែនក្រអូបគឺជាគន្លឹះសំខាន់ ដែលអាចជួយឲ្យស្ថានភាពស្រូវអង្ករកាន់តែប្រសើរ និង ផ្តល់ក្តីសង្ឃឹមដល់កសិករ ព្រមទាំងបង្កើតផលចំណេញសម្រាប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ លើសពីនេះទៀតសហព័ន្ធស្រូវអង្ករនឹងរៀបចំផែនការសម្រាប់ចុះជួបជាមួយសហគមន៍ដើម្បីបញ្ជាក់ពីអ្វីដែលទីផ្សារត្រូវការ។

3.3. សម្រួលការចុះត្រួតពិនិត្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម (GDA) ទៅលើរោងម៉ាស៊ីនកិនស្រូវជាសមាជិក

ការនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិនបានលុះត្រាតែផលិតផលអង្ករកម្ពុជាត្រូវឆ្លងកាត់ការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងហ្មត់ចត់ពីមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យគុណភាព អធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័កសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន (AQSIQ) និង អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មកម្ពុជា (GDA)។ ក្នុងដំណើរការត្រួតពិនិត្យនេះ សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាមានតួនាទីសំខាន់បំផុត គឺសម្របសម្រួលសមាជិករបស់ខ្លួន ដូចជាការជូនដំណឹងពីការចុះពិនិត្យ ការរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះសមាជិក ការបញ្ជូនឈ្មោះសមាជិកទៅកាន់អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម និង ការចុះផ្ទាល់ជាមួយគណៈប្រតិភូត្រួតពិនិត្យ ទៅកាន់ទីតាំងរោងម៉ាស៊ីន។

សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា ធ្វើការសម្របសម្រួលដើម្បីធានាថា សមាជិករបស់ខ្លួនទទួលបានឱកាសក្នុងការរួមចំណែកនាំចេញអង្ករទៅកាន់ទីផ្សារចិន ដែលជាទីផ្សារមានតម្រូវការច្រើនប្រកបដោយសក្តានុពល។ កាលពីថ្ងៃទី២៨ខែវិច្ឆិកាដល់ថ្ងៃទី១៣ ក្នុងខែធ្នូឆ្នាំ២០១៦ អគ្គត្រួតពិនិត្យគុណភាព អធិការកិច្ចនិងចត្តាឡីស័កសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន(AQSIQ) បានចុះមកត្រួតពិនិត្យរោងម៉ាស៊ីននិងក្រុមហ៊ុនចំនួន២៦ ដោយផ្ទាល់សម្រាប់នាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារចិនតាមកូតា ២០ម៉ឺនតោន បន្ទាប់ពីអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មបញ្ជូនឈ្មោះរោងម៉ាស៊ីនចំនួន ២៨ ដោយស្រង់ចេញពីចំនួនរោងម៉ាស៊ីនសរុប ៤៧ ដែលបានស្នើនាពេលនោះ។

ក្រោយការសម្រេចរោងម៉ាស៊ីន ២៦ មានសិទ្ធិនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារចិន មានក្រុមហ៊ុននិង រោងម៉ាស៊ីនជាច្រើនយ៉ាងហោចណាស់ជាង ៥០ ដែលដាក់ពាក្យមកកាន់សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា ដោយស្នើឲ្យមានការចុះត្រួតពិនិត្យជាថ្មីដើម្បីបើកឱកាសឲ្យខ្លួនបាននាំចេញអង្ករទៅកាន់ប្រទេសចិនដែរ។ ក្រោយពីទទួលបានការស្នើសុំជាបន្តបន្ទាប់និងមានចំនួនកាន់តែច្រើនឡើងៗ សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានជួបប្រជុំជាញឹកញាប់ដើម្បីសម្របសម្រួលសមាជិករបស់ខ្លួនក្នុងន័យឲ្យមានការចូលរួមចំណែកកែច្នៃផលិតផលអង្ករសម្រាប់នាំចេញរួមគ្នា។ ជាមួយបរិមាណកូតាថ្មីដែលនឹងកើនដល់ ៣០ម៉ឺនតោនសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៨ ខាងមុខសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាដឹងច្បាស់ថាការរួមគ្នាផលិតកែច្នៃនិងផ្គត់ផ្គង់អង្ករ គឺជាការចាំបាច់បំផុតដើម្បីសម្រេចគោលដៅនាំចេញឲ្យបានកាន់តែច្រើន។

បទពិសោធន៍ដែលអនុញ្ញាតឲ្យក្រុមហ៊ុនតែ២៦មានសិទ្ធិកែច្នៃសម្រាប់នាំចេញបានផ្តល់ផលលំបាកខ្លះៗមកហើយដូចជាតម្លៃដើមអង្ករបានកើនឡើងខ្ពស់ព្រោះត្រូវនាំយកអង្ករទៅកាន់រោងម៉ាស៊ីនដែលមានសិទ្ធិសម្រាប់វេចខ្ចប់ និងឆ្លងកាត់ការត្រួតពិនិត្យ ដោយមិនត្រឹមតែការចំណាយកើនឡើងនោះទេ សូម្បីការផ្គត់ផ្គង់ និង ការដឹកជញ្ជូនក៏មានការលំបាកជាងការអនុវត្តកន្លងមកដែរ។

ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជានិងលោក **ចាន់ សុខឌី** អគ្គនាយកក្រុមហ៊ុនរដ្ឋហ្គ្រីនត្រេដ ដែលជាសហគ្រាសរដ្ឋតែងតែយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការសម្របសម្រួលប្រមូលមតិយោបល់ពីម្ចាស់រោងម៉ាស៊ីន និងក្រុមហ៊ុននាំចេញជាសមាជិកដើម្បីទៅជជែកជាមួយភាគីចិន ដែលតំណាងដោយក្រុមហ៊ុនCOFCO ដែលជាសហគ្រាសរបស់រដ្ឋចិន។

នៅថ្ងៃទី២២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** និង លោក **ចាន់ សុខឌី** បានបើកកិច្ចប្រជុំលើកដំបូងជាមួយម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន និងតំណាងក្រុមហ៊ុនដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតឲ្យនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារចិនសម្រាប់កូតា ២០មុឺនតោន ក្នុងឆ្នាំ២០១៧។ នាពេលនោះ ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ**ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា បានមានប្រសាសន៍ថា ការអនុវត្តអនុស្សរណៈនេះពិតជាមានសារៈសំខាន់ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីសមត្ថភាពនាំចេញរបស់កម្ពុជា ទៅកាន់ទីផ្សារប្រទេសចិន។ ក្រុមហ៊ុនចំនួន១៨ទទួលបានសិទ្ធិនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន តែជាបទពិសោធន៍ក្នុងពេលកន្លងមក មានតែក្រុមហ៊ុន៤ទៅ៥ប៉ុណ្ណោះដែលសកម្មក្នុងការនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារប្រទេសចិន។

ក្នុងការអនុវត្តកូតាឆ្នាំ២០១៧ ក្រុមហ៊ុនរដ្ឋចិន COFCO បានសម្រេចយកក្រុមហ៊ុននាំចេញចំនួន ១៨ សម្រាប់នាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារចិនដោយផ្ទាល់បន្ទាប់ពីមានការស្នើសុំពីសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា និង ក្រុមហ៊ុនហ្គ្រីនត្រេដ។

ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** បានលើកឡើងថា៖«ទីផ្សារមិនដែលនៅស្ងៀមនោះទេ ពេលខ្លះអ្នកទិញមានប្រៀបជាង ហើយពេលខ្លះទៀតអ្នកលក់ក៏មានប្រៀបខ្លាំងជាងដែរ»។ នាពេលនោះ ឧកញ៉ា **ហ៊ិន ឡាក់** អនុប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានលើកឡើងថា ការនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារចិននៅតែលំបាក ស្របពេលតម្លៃដើមផលិតអង្ករនៅកម្ពុជាមានរហូតដល់ ៤០៨ ទៅ ៤១០ដុល្លារក្នុងមួយតោន ប៉ុន្តែ ក្រុមហ៊ុនរដ្ឋចិន COFCO ផ្តល់តម្លៃត្រឹមតែ ៤០០ដុល្លារប៉ុណ្ណោះក្នុង១តោនសម្រាប់ប្រភេទអង្ករស។

ការសម្របសម្រួលម្ចាស់ក្រុមហ៊ុននិងរោងម៉ាស៊ីនជួបប្រជុំជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ដើម្បីស្វែងយល់ពីនីតិវិធីនាំចេញ និង លក្ខខណ្ឌតម្រូវ (ភូតគាមអនាម័យ)

នៅថ្ងៃទី០៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៧ សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានសម្របសម្រួលម្ចាស់និងតំណាងរោងម៉ាស៊ីន និង ក្រុមហ៊ុនជិត ៦០នាក់ ក្នុងចំណោមជាង ៧០នាក់ ដើម្បីចូលរួមសិក្ខាសាលាស្តីពី លក្ខខណ្ឌតម្រូវអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យក្នុងការផលិតកែច្នៃ ទុកដាក់អង្ករដើម្បីនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន ដែលរៀបចំឡើងដោយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម។ សិក្ខាសាលានោះបានប្រព្រឹត្តិទៅក្រោមអធិបតីភាពឯកឧត្តមបណ្ឌិត ហ៊ាន វណ្ណហាន ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាល ទទួលបន្ទុកជាអគ្គនាយកកសិកម្ម ដោយគោលបំណងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពដល់បណ្តាក្រុមហ៊ុនដែលមានបំណងនាំចេញអង្ករទៅកាន់ប្រទេសចិន៕

4. ការផលិតស្រូវតម្រូវទីផ្សារ

តើការដាំដុះស្រូវរបស់យើងឆ្លើយតបចំពោះទីផ្សារនាំចេញហើយឬនៅ? ត្រង់ចំណុចនេះអ្នកជំនាញជាច្រើននៅមិនទាន់ផ្តល់ចម្លើយជាក់លាក់ណាមួយចំពោះស្ថានភាពស្រូវអង្ករនៅកម្ពុជានៅឡើយទេ។ ព័ត៌មានអំពី ការប្រើប្រាស់ពូជ ទំហំដីដាំដុះ ស្ថានភាពដាំដុះ បច្ចេកទេសដាំដុះ និង ទិន្នផលរំពឹងទុក សម្រាប់ឆ្លើយតបនឹងទីផ្សារ គឺស្ថិតនៅភាពមិនច្បាស់លាស់នៅឡើយ។

តើសហព័ន្ធធ្វើអ្វីដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះបញ្ហានេះ?

តាំងពីក្នុងអាណត្តិទី១ មកម្ល៉េះ ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា បានមើលឃើញនូវភាពប្រឈមមួយចំនួនទើបផ្តួចផ្តើមឲ្យមាន ការបង្កើតតំណាងតាមតំបន់ ដើម្បីធ្វើការសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយកសិករ។

រហូតដល់ថ្ងៃទី១២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦ គឺ ១០ថ្ងៃក្រោយការបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សាភិបាលសហព័ន្ធអាណត្តិទី២ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបានសម្រេចយល់ព្រមដោយការលើកដៃចំពោះសំណើរបស់ឯកឧត្តមប្រធានសហព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំឲ្យមានតំណាងប្រចាំតំបន់ ដើម្បីធ្វើការងារនៅក្នុងតំបន់ឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយសមាជិកនិងអង្គការពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានឲ្យបានរហ័ស។

បន្ទាប់ពីការគាំទ្រផ្ទៃក្នុង ឯកឧត្តម ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា បានលើកសំណើនេះទៅកាន់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានាឲ្យគាំទ្រការបែងចែកតំបន់សម្រាប់ជំរុញផលិតកម្មស្រូវនិងប្រសិទ្ធភាពទំនាក់ទំនង។

ក្រោយការយល់ព្រមក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមការងារផ្នែកស្រូវ-អង្ករនៃវេទិការាជរដ្ឋាភិបាល-ផ្នែកឯកជន កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦ និង ការសម្រេចយល់ព្រមរបស់ទីស្តីគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ ស្របតាមចំណារដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីកាលពីថ្ងៃទី០២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ ដែលអនុញ្ញាតឲ្យបង្កើតក្រុមការងារសម្របសម្រួលថ្នាក់តំបន់និងថ្នាក់ខេត្តដើម្បីជួយដោះស្រាយបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនិង ការងារស្រូវអង្ករនៅមូលដ្ឋាន សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានដំណើរការជ្រើសរើសអ្នកសម្របសម្រួលថ្នាក់តំបន់បានចំនួន៣ក្នុងចំណោមតំបន់ទាំង៥ដែលគ្រោងបង្កើតឡើង ហើយសហព័ន្ធកំពុងពិនិត្យអ្នកមានសក្តានុពល មានបទពិសោធន៍ និង មានឆន្ទៈខ្ពស់ក្នុងការងារស្រូវអង្ករសម្រាប់បំពេញការងារនៅតំបន់ទាំងពីរផ្សេងទៀតដែលនៅសេសសល់។

រចនាសម្ព័ន្ធតាមតំបន់៖

ក្រោយទទួលបានការគាំទ្រជាផ្លូវការ សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានពន្លឿនការងារជ្រើសរើសមន្ត្រីប្រចាំតំបន់ដែលខ្លួនបានរៀបចំឡើង ហើយខាងក្រោមនេះជាបុគ្គលិកប្រចាំតំបន់ដែលបានសម្រេចជាផ្លូវការ៖

លោក គុន អុល

ស្វែងយល់ពីការងាររបស់តំបន់១

(ខេត្តតាកែវ ខេត្តកំពត ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ខេត្តកោះកុង ខេត្តព្រះសីហនុនិងខេត្តកែប)

សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការ ផ្សាភ្ជាប់ខ្លួនជាមួយសហគមន៍នៅមូលដ្ឋាន។ ជាមួយទស្សនៈវិស័យរយៈពេលវែង សហព័ន្ធកំពុងលើកទឹកចិត្តដល់សហគមន៍នៅមូលដ្ឋានចូលជាសមាជិករបស់សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា ដើម្បីបើកលទ្ធភាពឲ្យមន្ត្រីប្រចាំតំបន់របស់សហព័ន្ធបានធ្វើការងារជាមួយដោយការយល់ចិត្ត និងសហការល្អ។

លោក **គុន អុល** អ្នកសម្របសម្រួលតំបន់១ ដែលមានប្រាំមួយខេត្តរួមមាន ខេត្តតាកែវ ខេត្តកំពត ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ខេត្តកោះកុង ខេត្តព្រះសីហនុនិងខេត្តកែប។ ក្នុងជំហានដំបូងលោក **គុន អុល** បានផ្តល់អាទិភាពចំពោះការអនុវត្តការងាររបស់ខ្លួនយ៉ាងសកម្មក្នុងខេត្តចំនួនបីរួមមានៈ ខេត្តតាកែវ ខេត្តកំពត និងខេត្តកំពង់ស្ពឺ។ សម្រាប់គោលការណ៏ដែលសហព័ន្ធអនុវត្តន៏អោយមានថ្នាក់តំបន់ប្រចាំខេត្តគឺ ដើម្បីអនុវត្តន៏ផែនការធំៗចំនួន បួន ៖

ទី១) ការជ្រើសរើសរោងម៉ាស៊ីនអោយចូលជាសមាជិករបស់សហព័ន្ធនៅតាមខេត្ត
ទី២) ការជ្រើសរើសសហគមន៏កសិកម្មអោយចូលជាសមាជិករបស់សហព័ន្ធនៅតាមខេត្ត
ទី៣) ការចុះយកពត៏មានទិន្នផលស្រូវប្រចាំឆ្នាំតាមតំបន់និងរបាយការណ៏ផ្ទៃដីដាំដុះ
ទី៤) ការជ្រើសរើសសមាជិកសកម្មប្រចាំខេត្តដែលកើតចេញពីសហគមន៏និងម្ចាស់រោងម៉ាស៊ីន

គោលបំណងដើម្បីធ្វើអោយមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់លើការងារស្រូវអង្ករ នៅតាមតំបន់មូលដ្ឋានដោយមន្ត្រីគ្រប់គ្រងប្រចាំតំបន់នីមួយៗ ក្នុងការសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងមានប្រសិទ្ធិភាពជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលគ្រប់ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ។

សហគមន៏កសិកម្មនៅក្នុងខេត្តទាំងបី មានសរុបចំនួន១៧២ ក្នុងនោះខេត្តតាកែវចំនួន៩២ ខេត្តកំពតចំនួន ៤៥ និងខេត្តកំពង់ស្ពឺចំនួន៣៨។ មុខរបរសំខាន់ៗរបស់សហគមន៍រួមមានការដាំស្រូវ ការធ្វើតណទាន និងមុខរបរផ្គត់ផ្គង់ ដែលកំពុងដំណើរការរាល់ថ្ងៃ ។

ស្រូវអង្ករកម្ពុជា កាលពីខែមីនាឆ្នាំ២០១៧ អ្នកសម្របសម្រួលថ្នាក់តំបន់សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា ក៏មមាញឹកក្នុងក្នុងការផ្សព្វផ្សាយដល់សហគមន៍និងរោងម៉ាស៊ីនដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានបន្តដល់ប្រជាកសិករទូទៅ។ រាល់ការផ្សព្វផ្សាយទាំងនេះ សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាជឿជាក់ថា វានឹងរួមចំណែកទប់ស្កាត់យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះការប្រើប្រាស់ថ្នាំនិងជីកសិកម្មដែលមានសារធាតុទ្រីស៊ីក្លាហ្សូល ដែលជាក្តីបារម្ភនៃការនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារអឺរ៉ុប។

លោក សាម ម្លិះ

ការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះតំបន់០៥

(ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តពោធិ៍សាត់ ខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ និងខេត្តប៉ៃលិន)

តំបន់ ០៥ គ្របដណ្តប់ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ពោធិ៍សាត់ បាត់ដំបង បន្ទាយមានជ័យ និងប៉ៃលិន។ តំបន់នេះជាតំបន់ដែលមានសក្តានុពលបំផុតផ្នែកទិន្នផលស្រូវ។ ទិន្នផលស្រូវបង្កើនរដូវ ស្រូវវស្សា និង ស្រូវប្រាំង ក្នុងតំបន់០៥ នេះមានបរិមាណលើសលប់ធៀបនឹងតំបន់ផ្សេងៗទៀត។

លោក **សាម ម្លិះ** អ្នកសម្របសម្រួលប្រចាំតំបន់៥ បានធ្វើរបាយការណ៍ជាប្រចាំពីតំបន់គោលដៅទាំងនោះដោយផ្តោតលើការប្រែប្រួលនៃការដាំដុះ និង បង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយសមាជិកចាស់ បង្កើនសមាជិកថ្មីទាំងរោងម៉ាស៊ីន និង សហគមន៍កសិកម្ម ព្រមទាំងបង្កើនទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយមន្ត្រីថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ការងារដែលរវល់បំផុតអ្នកសម្របសម្រួលក្នុងតំបន់០៥ ដែលមិនខុសគ្នានឹងតំបន់ផ្សេងៗទៀតនោះគឺការចុះជួបជាមួយសហគមន៍កសិកម្មក្នុងបំណងផ្សព្វផ្សាយពីសារធាតុទ្រីស៊ីក្លាហ្សូល (Tricyclazole)។

កាលពីដើមខែមិថុនា អ្នកសម្របសម្រួលប្រចាំតំបន់០៥ បានសម្របសម្រួលសមាជិករបស់ខ្លួន ដែលមានសមាសភាពមកពីសហគមន៍កសិកម្មរោងម៉ាស៊ីនកិនស្រូវ ក្នុងខេត្តបន្ទាយមានជ័យសម្រាប់ការចូលរួមសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយពីថ្នាំពុលគីមីកសិកម្មដែលមានសារធាតុទ្រីស៊ីក្លាហ្សូល ដោយផ្តល់បច្ចេកទេសពីអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម មន្ទីរកសិកម្ម និង ភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិអាឡឺម៉ង់ **(GIZ)** ។

សហភាពអឺរ៉ុបនឹងអនុវត្តការទប់ស្កាត់ការនាំចូលអង្ករទាំងឡាយណាដែលផ្ទុកសារធាតុ **Tricyclazole** នេះលើសពី ០,០១ មីលីក្រាមក្នុងមួយគីឡូក្រាមអង្ករ ចាប់ពី ខែកក្កដាខាងមុខនេះ ប៉ុន្តែសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា តំណាងឲ្យវិស័យស្រូវអង្ករទាំងមូល នឹងខិតខំស្នើសុំពន្យាការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចចិត្តថ្មីនេះ។

ថ្នាក់ដឹកនាំសហគមន៍កសិកម្មនិង ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹកចំនួន ៩ ម្ចាស់និងតំណាងរោងម៉ាស៊ីនចំនួន១១ អ្នកទិញស្រូវមួយចំនួនដែលមានមូលដ្ឋានក្នុងខេត្តខេត្តបន្ទាយមានជ័យបានមកចូលរួមសិក្សា ផ្សព្វផ្សាយដំបូងក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់មន្ត្រីសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាប្រចាំតំបន់០៤និង០៥ ដើម្បីបានជ្រួតជ្រាបពីឥទ្ធិពលរបស់ថ្នាំនិងជីគីមីកសិកម្ម ដែលមានសារធាតុ **Tricyclazole** ដែលអាចប៉ះពាល់ទីផ្សារអង្ករក្នុងពេលអនាគត។

ក្រៅពីការផ្សព្វផ្សាយតាមសិក្ខាសាលា អ្នកស្រមបស្រមួលប្រចាំតំបន់០៤ ក៏បានរៀបចំកម្មវិធីចុះជួបសហគមន៍ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយពីឥទ្ធិពលរបស់ សារធាតុទ្រីហ្ស៊ីក្លាហ្សូលេលើផលិតផលនិងទីផ្សារ ៗ||

ការងារសម្របសម្រួលប្រចាំតំបន់០៤

លោក ទិតសុទ្ធី ឌីយ៉ាណូរីន

(ខេត្តកំពង់ធំ ខេត្តសៀមរាប ខេត្តឧត្តរមានជ័យ និង ខេត្តព្រះវិហារ)

តបន០៤ ស្ថិតនៅភាគខាងជេងនៃប្រទេសកម្ពុជាដោយមានខេត្តចនួន៥ រួមមានខេត្ត កពងធ សៀមរាប ឧត្តរមានជ័យ និង ព្រះវិហារ ។ សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានជ្រើសរើសលោក ទិត សុទ្ធី ឌីយ៉ាណូរីន ឲ្យបំពេញតួនាទីជាអ្នកសម្របសម្រួល ប្រចាំតំបន់ ០៤។ ក្រោយពីផ្តល់ការងារជាផ្លូវការ លោក ទិតសុទ្ធី ឌីយ៉ាណូរីន បានបំពេញការងារយ៉ាងសកម្មក្នុងនាមតំណាងសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា ក្នុងការប្រមូលនូវរាល់បញ្ហាផ្សេងៗ ដែលកើតមានក្នុងតំបន់ដែលខ្លួនសម្របសម្រួល។

បានជំនួបពិភាក្សាជាមួយ លោកស្រី កង សុខឡៃ តំណាង សហភាព (សហគមន៍ កសិកម្ម) ខេត្តសៀមរាប និងជាសមាជិកក្រុមការងារថ្នាក់ ខេត្តសៀមរាប សហពន្ធ័ស្រូវអង្ករកម្ពុជា។

ការងារដ៏សកម្មរបស់លោកគឺបានចូលទៅដល់ឫសគល់នៃបញ្ហាដោយបានប្រមូលសំណាកនានាដែលសង្ស័យថាជាអង្ករប្លាស្ទិកដើម្បីបានជាមូលដ្ឋានសម្រាប់យកមកពិសោធន៍នៅថ្នាក់ជាតិ។ ក្រោយពីព័ត៌មានស្តីពីអង្ករប្លាស្ទិកបានស្ងប់ស្ងាត់ទៅវិញលោក លោក ទិតសុទ្ធី ឌីយ៉ាណូរីន បានចុះទៅជួបសហគមន៍កសិកម្មនានា ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មាន និងផ្សព្វផ្សាយពីផែនការរបស់សហព័ន្ធស្រូវអង្ករ។

អ្វីដែលគួរឲ្យកត់សំគាល់នោះក្រោយពីការផ្សព្វផ្សាយពីការដាក់កំហិតថ្មីរបស់សហភាពអឺរ៉ុប លើសារធាតុទ្រីស៊ីក្លាហ្សូលក្នុងអង្ករ លោក ទិតសុទ្ធី ឌីយ៉ាណូរីន បានចុះផ្សព្វផ្សាយដល់សហគមន៍នានា ស្តីពីការដាក់កំហិតថ្មីនេះ។ សហគមន៍កសិកម្មនៅក្នុងតំបន់០៤ មានចំនួនរហូតដល់២០០ សហគមន៍ ដោយសហគមន៍ភាគច្រើនមាននៅក្នុងខេត្តកំពង់ធំ។ សហគមន៍ទាំងនោះមានមួយចំនួនបានក្លាយជាសមាជិករបស់សហព័ន្ធស្រូវអង្ករ ហើយមួយចំនួនទៀតក៏បានត្រៀមចូលជាសមាជិករបស់សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា។

ក្នុងទស្សនៈវិស័យថ្មី *«ដាំស្រូវអោយត្រូវទីផ្សារ»* ការបញ្ជ្រាបព័ត៌មាននានាពាក់ព័ន្ធតម្រូវការទីផ្សារគឺជាករណីចាំបាច់បំផុតស្របជាមួយការជំរុញរបស់ **ស.អ.ក** អំពីការផ្សាភ្ជាប់អ្នកផលិតទៅកាន់អ្នកកែច្នៃផ្ទាល់ដើម្បីគ្រប់គ្រងឲ្យបាននូវស្ថិតិដាំដុះប្រភេទពូជដាំដុះ និង ការជូនដំណឹងជាមុនពីតម្រូវការទីផ្សារ លើប្រភេទពូជស្រូវដែលពេញនិយម។

ទំនាក់ទំនងក្រុមការងារប្រចាំតំបន់

លោក ភុន អុល	- ទូរស័ព្ទទំនាក់ទំនង: **០១៦ ៦១៤ ៤៤៧**
លោក សាម ម៉្ងៃ	- ទូរស័ព្ទទំនាក់ទំនង: **០៩៥ ៥២០ ០៧២**
លោក ទិតសុទ្ធី ឌីយ៉ាណូរី	- ទូរស័ព្ទទំនាក់ទំនង: **០១០ ២២១ ២៥៤**

សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជានឹងដំណើរការជ្រើសរើសអ្នកសម្របសម្រួលប្រចាំតំបន់០២និងតំបន់០៣ ឲ្យបានឆាប់។ តំបន់០២ គ្របដណ្តប់ខេត្តគោលដៅចំនួន៥ខេត្ត កណ្តាល ត្បូង ឃ្មុំ ព្រៃវែ ង កំពង់ចាម និងស្វាយរៀង និង តំបន់០៣ មានខេត្តគោលដៅចំនួន៤ខេត្ត ក្រចេះ ស្ទឹងត្រែង រតនគីរី និងមណ្ឌលគីរី។

5. ទស្សនៈក្នុងវិស័យស្រូវអង្ករ

ឯកឧត្តម **សុខ ពុទ្ធិវុធ** ប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាបានលើកឡើងថា៖ « ទីផ្សារមិនដែលនៅស្ងៀមនោះទេ ពេលខ្លះអ្នកទិញមានប្រៀបជាងហើយពេលខ្លះទៀតអ្នកលក់ក៏មានប្រៀបខ្លាំងជាងដែរ »។

(មានប្រសាសន៍កាលពីខែធ្នូឆ្នាំ២០១៦ ក្នុងពេលប្រជុំ មុនចេញទៅទស្សនៈកិច្ចនៅចិន)

« ខ្ញុំដឹងថាសមាជិកយើងខ្លះមិនសប្បាយចិត្តហើយក៏មាននិយាយតាមកាសែត។តើនិយាយតាមកាសែត បានអ្វី? ហេតុអ្វីបានជាមិននាំយកបញ្ហាមកដាក់លើតុដើម្បីនិយាយគ្នា? »។

(មានប្រសាសន៍ក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាភិបាលសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជាលើកទី៣ អាណត្តិទី២ នៅថ្ងៃទី៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៧)

លោក **ស៊ឺ វ៉ាន់នី** អនុប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា និង ជា ប្រធានបណ្ដាញកសិករ និងធម្មជាតិ (FNN) ៖ «យើងយល់ច្បាស់ថា សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា ជាស្ថាប័នសម្របសម្រួលមួយដោយភ្ជាប់សហគមន៍កសិករ (អ្នកផលិត) ទៅកាន់រោងម៉ាស៊ីនកិនកែច្នៃអង្ករតាមរយៈការបញ្ចូលឈ្មោះសហគមន៍កសិកម្មទៅជាសមាជិករបស់សហព័ន្ធ។ កត្តានេះបានធ្វើឲ្យមានការយល់ដឹងកាន់តែច្រើនតាមសហគមន៍ពីការប្រើប្រាស់ពូជស្រូវដែលឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារ តាមការបញ្ជាទិញពីរោងម៉ាស៊ីន។ យើងឃើញចំណុចសំខាន់ដែរគឺ ការស្រង់តម្លៃស្រូវជាប្រចាំរបស់លេខាធិការដ្ឋានសហព័ន្ធ ដែលវាជាផ្នែកដ៏សំខាន់ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយដោយសហគមន៍នានាឲ្យយល់ដឹងពីតម្រូវការទីផ្សារ និង និន្នាការតម្លៃតាមប្រភេទពូជស្រូវ»។

អ្នកស្រី **អេន សារុន** សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល (CRF) និង ជាប្រធានសហគមន៍កសិកម្មស្វាយជ្រុំ ៖ « ការបង្កើតតំបន់នេះជាគំនិតផ្ដួចផ្ដើមល្អមួយ ព្រោះបើយើងមានបង្កើតតំបន់គឺច្បាស់ណាស់យើងអាចជួយដោះស្រាយបញ្ហាមួយចំនួនបាន ទាក់ទងនឹងផលិតកម្មស្រូវ។ សហគមន៍កសិកម្មតែងតែត្អូញត្អែរពីតម្លៃដើមផលិតកម្មខ្ពស់ខ្វះ ការបង្ហាត់បង្ហាញបច្ចេកទេសពីអ្នកជំនាញ ហើយពេលខ្លះ ការស្រូបយកពីទីផ្សារបែជាខ្សត់ខ្សោយទៅវិញ។ ចំពោះតម្រូវការរបស់សហគមន៍នៅភូមិសាស្ត្រក្នុងខេត្តស្វាយរៀងដែលស្ថិតនៅក្នុងតំបន់២ ខ្ញុំធ្លាប់ជួបគាត់ក៏ដូចជាតេតាមទូរស័ព្ទទៅសាកសួរគាត់ ខ្ញុំវាយតម្លៃថា តម្រូវការសំខាន់របស់ពួកគាត់គឺទីផ្សារស្រូវជារឿងសំខាន់»។

លោក **ហេង ផេង** អនុប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា និង ជាប្រធានក្រុមហ៊ុនថ្មគោលរាយស៍៖ « ទីផ្សារម៉ាឡេស៊ីមានតម្រូវការខ្ពស់ សម្រាប់អង្ករក្រអូបកម្ពុជា។ ការនាំចូលរបស់ម៉ាឡេស៊ីគឺសម្រាប់លក់ចែកចាយដល់ទីផ្សារក្នុងស្រុករបស់ខ្លួន »។ ម៉ាឡេស៊ីមានតម្រូវការខ្ពស់ចំពោះអង្ករផ្កាម្លិះ និង អង្ករសែនក្រអូបខណៈតម្លៃនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារម៉ាឡេស៊ីអាចទទួលយកបានសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មក្នុងពេលកន្លងមក។ ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំដែលធ្វើលោកផ្គត់ផ្គង់ ដល់ដៃគូពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីគេនៅតែបញ្ជាទិញរហូតមកទាំងបរិមាណ និងកោតសរសើរពីគុណភាពអង្កររបស់កម្ពុជា។ បើសិនជាអង្ករថៃមានតម្លៃខ្ពស់ពេកម៉ាឡេស៊ីនឹងមកទិញអង្ករពីកម្ពុជាច្រើនដោយសារគុណភាពល្អនិង មានតម្លៃសមរម្យ។

ឧកញ៉ា **ហ៊ុន ឡាក់** អនុប្រធានសហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា និង ជាអគ្គនាយកនៃក្រុមហ៊ុន មេគង្គអូរីហ្សា៖«អ្នកនាំចេញឬក្រុមហ៊ុនរបស់កម្ពុជាមិនអាចនាំចេញដោយត្រង់ៗបានទេបើមិនដូច្នេះគេនឹងប្រឈមមហានិភ័យខ្ពស់។ កន្លងមកមានក្រុមហ៊ុនខ្លះទម្លាក់ទំនិញចូលកប៉ាល់និង ដឹកចេញរួចហើយតែចុងក្រោយត្រូវឲ្យដឹកទំនិញអង្ករត្រឡប់វិញព្រោះតែការទូទាត់លុយ មិនបានធ្វើឡើងតាមកិច្ចព្រមព្រៀង»

6. ស្ថិតិនាំចេញ

សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា

CAMBODIA RICE FEDERATION (CRF)

2C, St. 120, Sangkat Phsar Thmey II, Khan Daun Penh, Phnom Penh, Cambodia

Web: www.crf.org.kh, Email: info@crf.org.kh

ស្ថិតនៃរបាយការណ៍នាំចេញអង្ករកម្ពុជាប្រចាំខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧

CAMBODIA RICE EXPORT STATISTIC REPORT FOR JUNE 2017

តារាងទី១/ បរិមាណអង្ករនាំចេញសរុបតាមខែ របស់កម្ពុជាប្រចាំឆ្នាំ ពីឆ្នាំ ២០០៩

Table 1/ Quantity by month of annual Cambodia Rice Export from 2009

Nº	Month/Year	Year-Export (Tons)										Monthly Variation
		2009	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	(2017 /2016)
1	មករា - January	360	360	10,012	6,798	9,703	25,726	21,536	35,921	44,033	48,820	10.87%
2	កុម្ភៈ - February	792	792	13,644	5,089	14,417	24,089	27,037	37,676	51,912	60,731	16.99%
3	មីនា - March	1,248	1,248	5,062	12,534	12,310	45,413	35,758	75,867	66,275	57,127	-13.80%
	មេសា - April	664	664	17,287	17,946	15,036	23,276	35,960	51,719	39,550	45,716	15.59%
5	ឧសភា - May	399	399	5,499	20,520	13,115	28,350	27,971	41,842	32,558	45,243	38.96%
6	មិថុនា - June	316	316	4,274	17,990	13,426	29,105	29,666	40,800	33,862	30,925	-8.67%
7	កក្កដា - July	226	226	15,030	12,703	20,527	31,411	26,060	28,492	24,087		
8	សីហា - August	673	673	5,997	20,404	15,530	29,358	29,871	29,819	27,799		
9	កញ្ញា - September	956	956	4,744	14,384	15,169	29,395	35,511	26,969	41,429		
10	តុលា - October	2964	2964	6,078	19,067	16,967	29,031	35,418	39,064	60,016		
11	វិច្ឆិកា- November	1690	1690	7,988	9,559	25,189	37,855	31,137	48,748	58,168		
12	ធ្នូ - December	2,325	2,325	9,645	44,905	31,328	46,847	51,136	81,479	62,455		
	សរុប - Total	12,613	12,613	105,260	201,899	202,717	379,856	387,061	538,396	542,144	288,562	

តារាងទី២/ បរិមាណតាមប្រភេទអង្ករនាំចេញរបស់កម្ពុជា គិតជាតោន

Table 2/ Quantity of Cambodian Rice Export by Type of Rice, in Tones

Nº	Year-Export (Tons)	TYPES OF RICE				
		Premium Fragrant Rice	Fragrant Rice	Long Grain W hite rice	Long Grain Paboiled	Total Qty
1	2013	178,190	6,664	194,004	-	378,858
2	2014	170,819	61,966	135,226	19,050	387,061
3	2015	186,758	87,913	221,862	41,863	538,396
4	2016	176,669	130,237	188,605	46,633	542,144
	Month-Export (Tons) in 2017					
1	January	14,261	14,144	17,758	2,657	48,820
2	Febuary	12,259	22,100	20,109	6,263	60,731
3	March	16,284	12,597	20,354	7,892	57,127
4	April	12,957	9,532	18,151	5,076	45,716
5	May	15,357	6,102	16,846	6,938	45,243
6	June	10,077	5,418	10,562	4,868	30,925
	សរុប- Grand Total by Type in 2016	81,195	69,893	103,780	33,694	288,562

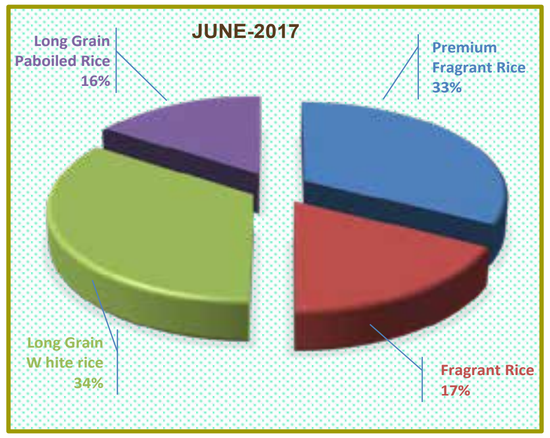

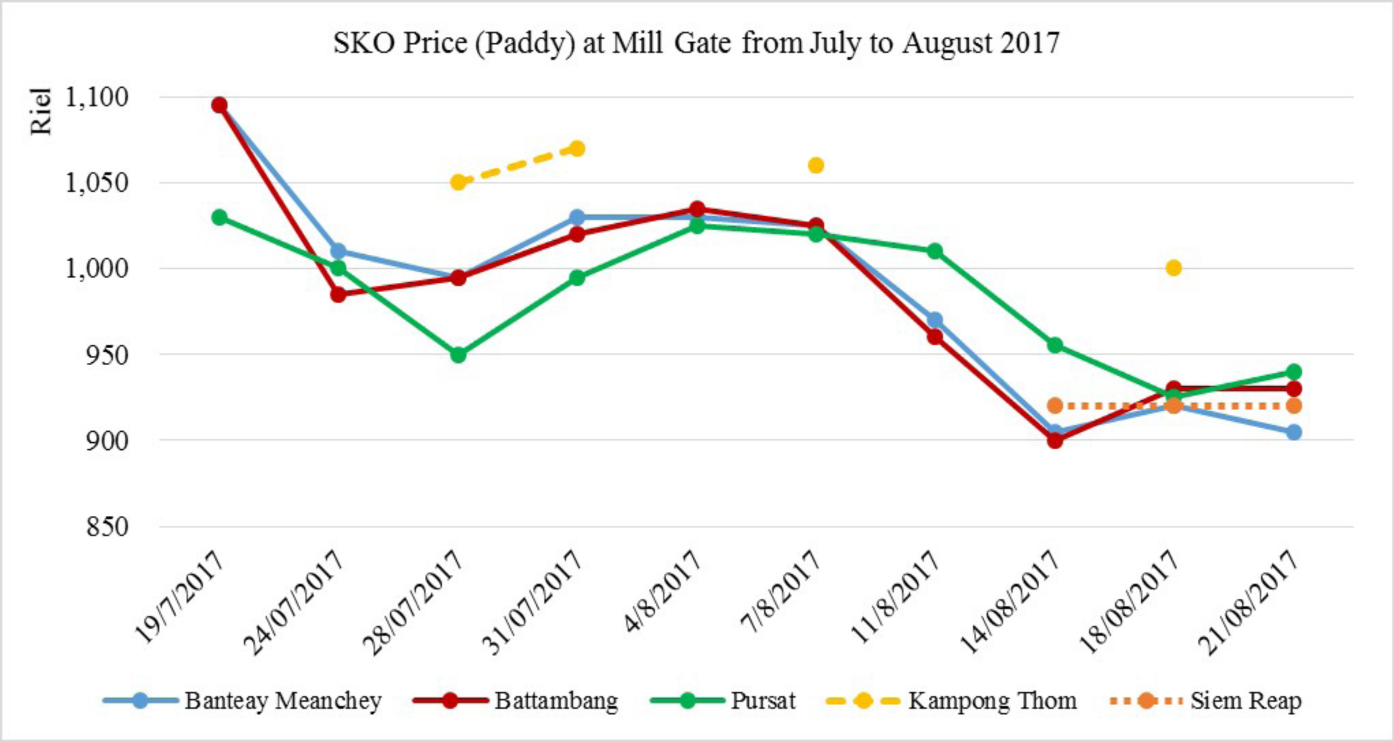

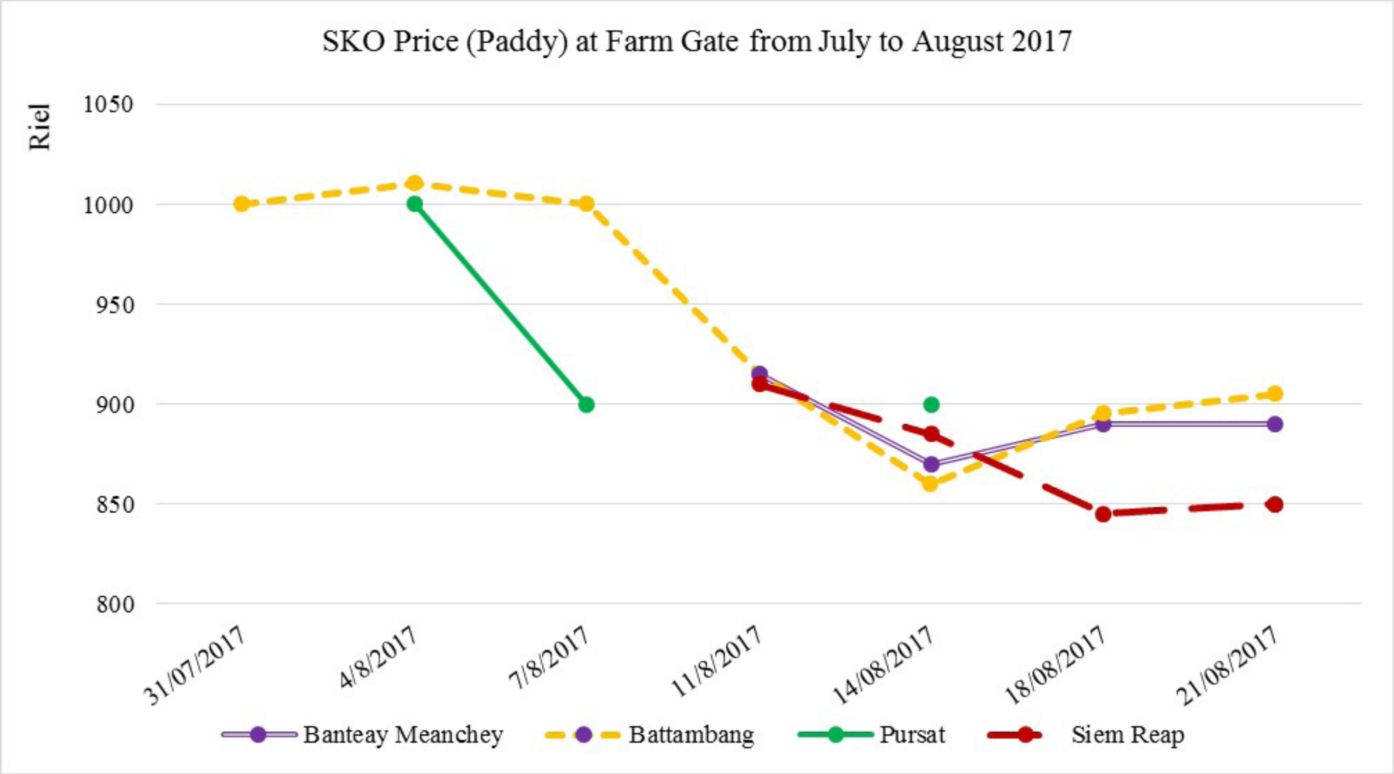

SMWaypoint
PRECISION
REMOTE
SENSING

"SOMA SISTER COMPANY GOES SATELLITE"

SMWaypoint, one of SOMA Group's sister companies, recently added satellite image analysis to its repertoire. SMWaypoint uses drones, and now satellite remote sensing technology to help Cambodia's agriculture sector maximize yields.

According to Jimmy JACKS, SMWaypoint's managing director, drone technology is a powerful management tool and is being used worldwide to increase crop yields. Drones are helpful not only in rice, but rubber, corn, palm, and forestry.

Remote sensing using Unmanned Aerial Vehicles or Systems (UAVs / UASs), widely referred to as drones, is a highly accurate and cost-effective tool in land use, due diligence, reports to board of directors, Concessions and Environment Impact Studies, illegal logging, and property encroachments.

UAVs can assist in land leveling for better water use and have proven far more cost effectively and faster than survey crews. SMWaypoint does this via its Digital Surface Modeling process or DSM. DSM is a highly effective tool in determining poor irrigation, tracing water runoff and irrigation channels. With the use of DGPS system generated control points, Team Leader KOEURN says lateral accuracy of 3cm and vertical accuracy of 5cm can be achieved.

When asked about how drones are used to increase crop yields, Jacks explained that by using their special cameras which take images outside the range where the human eye normally sees, while simultaneously recording images in the normal human Red-Green-Blue range, and then combining these images using powerful, state of the art software, they can produce an image known as Normalized Difference Vegetation Index or NDVI.

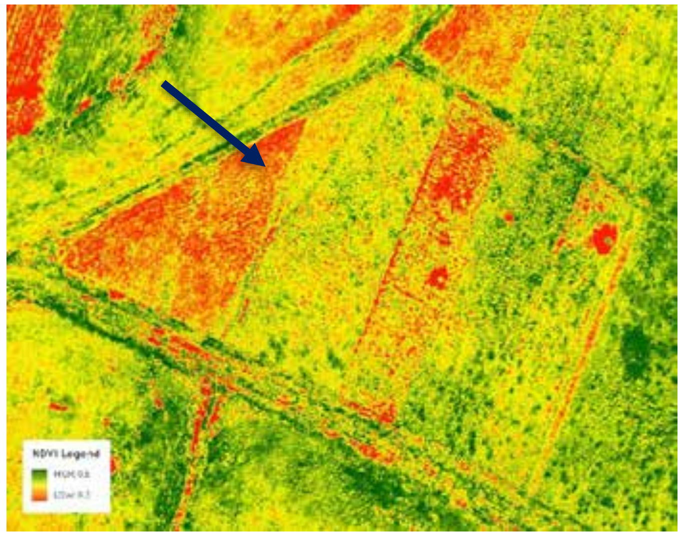

(NDVI-Pinpoints problems)

This image produces a "vegetation index" which shows the greenness (or chlorophyll content), the relative density, and health of vegetation of plants. The information contained in these images can help the farmer detect unhealthy plants and take early intervening action (water, fertilizer, or pesticide) to prevent plant loss or to increase yield. According to Jacks, the amazing aspect of this is if examined in the early stages of declining plant health, the sick plant, in most cases, will look perfectly healthy and normal to the human eye. Through the early intervention made possible by NDVI, increased yield can, in many cases, pay for the cost of the drone service. When expert backup is needed, SMWaypoint utilizes SOMA's on-staff agronomists to help the client with his challenges. SMWaypoint also cooperates closely with the Ministry of Agriculture.

(Rubber plantation)

(Oil Palm Plantation)

SMWaypoint's team of image analysis experts (all highly trained Khmer) are now offering hybrid products using a combination of drone and satellite imagery. KOEURN Chenda, SMW's UAV Team Leader, says each of their UAV pilots is cross-trained in both drone and satellite image analysis. They all routinely do image processing for land use studies . . . "everyone must know how to do everything."

(Cross Training – "Everyone must do everything")

(AS-III Drone Can 1300 ha in one flight)

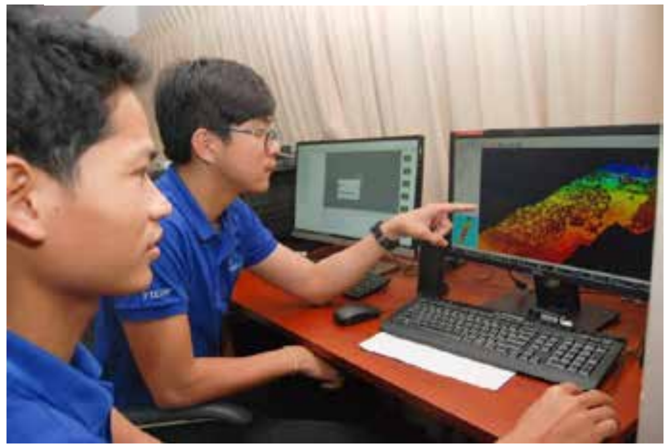

(Team of image analysis experts)

JACKS says SMWaypoint will have a display and booth with SOMA at the upcoming AGRILIVESTOCK / AGRIFOOD CAMBODIA 2017 event which is scheduled to be held form 10 Nov – 12 Nov at Exhibition Collaboration Hall in Diamond Island (Koh Pich) and encourages everyone to stop by the exhibit. SMWaypoint will have their drones on display, which will be a rare opportunity for the public to get an up-close look at their state of the art equipment.

7. សមាជិកភាព

អំពីសមាជិក ស.អ.ក

សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា (ស.អ.ក) ជាស្ថាប័នឯកជនដែលមានសំឡេងតែមួយគត់នៃឧស្សាហកម្មស្រូវអង្ករកម្ពុជាដោយបានបង្កើតឡើង តាមរយៈការបោះឆ្នោតនៅថ្ងៃទី ១៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ ដោយសមាជិកស្ថាបនិកចំនួន **២១៣** តំណាងឲ្យសហព័ន្ធអ្នកនាំចេញអង្ករ សហគមន៍កសិករ សមាគមម្ចាស់រោងម៉ាស៊ីនកិនស្រូវ របស់ក្រុមហ៊ុននាំចេញអង្ករ ក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូន។ល។ ក្នុងរយៈពេលចុងក្រោយនេះ ក៏មានក្រុមហ៊ុនថ្មីៗចូលសមាជិក ស.អ.ក បន្ថែមទៀត ដែលចំនួនសរុបមកដល់បច្ចុប្បន្នមាន៖ **៣១០**

1. 365 Moving Co.,Ltd
2. 7NG UNIOn RICE Co.,Ltd
3. Acleda Bank Plc
4. Allian of Rice Producers and Exports of Cambodia
5. AMRU Rice (Cambodia)Co., LTD
6. Amtak Thebtey Angricultural Cooporation
7. Angkor Kasekam Roong Roeung Co.,Ltd
8. ANZ Royal Bank (Cambodia)., Ltd
9. Apsara Rice (Cambodia) Co.,Ltd
10. AQIP SEED Co.,Ltd
11. Asia Diamond Rice Import Export Co., Ltd
12. BAITANG (KAMPUCHEA) Plc.
13. Battambang Rice Investment Co.,Ltd
14. Bayon Cereal Co.,Ltd
15. Boost Riche(Cambodia)Co.,Ltd
16. Boromey Vuthy Rice Miller
17. Bou Sokha Rice Mill
18. Bou Sokkhai Rice Mill
19. BRED BANK (CAMBODIA) PLC
20. BRIGHTWAY GROUP CO.,LTD
21. Buhler (CAMBODIA) Co.,Ltd
22. Bun Hor Rice Mill
23. BUREAU VERITAS(CAMBODIA) LIMITED
24. BVB(Cambodia) Agriculture Development Co.,Ltd
25. C.H.Y.N Rice Import Eport Co.,Ltd
26. Cam Chin Xin Xi Group Co.,Ltd
27. CAMBODIA LI SHINE INTERNATIONAL TRADE
28. Cambodian Federation Association of Rice Producer
29. Cambodian Rice Exports Assocation
30. Canadia Bank Plc
31. Capital Food Investment Import Export Co.,Ltd
32. Carma Rice Limited
33. CaviFoods Company Co.,Ltd
34. CCIC (Cambodia)
35. Champa Preyphdoa Agricultural Cooperative(CPAC)
36. Chamroeun Chey Agriculture Community
37. Chamroeun Meanchey Agricultural Cooperative
38. Chamroeun Phal Rang Kesey Angricultural Cooporation
39. Chan Kok Lun rice Mill
40. Chang Korn Meng
41. Chao Lor Suong Rice Mill
42. Chao Seav Rice Mill
43. Chea Hap Rice Mill
44. Cheav Khouy Rice Mill
45. Cherng Kok Chorkchey Angricultural Cooporation
46. Chheang Heng Rice Mill
47. Chheung Bun Ham Rice Mill
48. Chhith Bounthan Rice Mill
49. Chhnal Morn Samki Rongroeun Angricultural Cooporation
50. Chhorng Din Rice Mill
51. Chhueng Born Rice Mill
52. Chhun Thom Rice Mill
53. Chhuon Vorn Rice Mill
54. CHIEF (Cambodia) Specialized Bank Plc
55. Chin Van Rice Mill
56. Chouk Tep Rice Mill
57. Chrou Thol Rice Mill
58. Chum Lay Rice Mill
59. Chuoy Sam Rice Mill
60. ChyKraeng Sammky Agriculture Development Community
61. City Rice Import Export Co.,Ltd
62. CK Rice Trading Co., Ltd
63. CMA CGM Cambodia Co.,Ltd
64. COOL TRANSPORTATION & LOGISTIC CO.,LTD
65. Crystal Rice (Kampuchea) Co., Ltd
66. CWT Commodities (Cambodia) Co.,Ltd
67. Domnak Teuk Group Co., Ltd
68. Dy Chhay Rice Mill
69. EangHeang Import Export Co., Ltd
70. Ear Chhaiy Yin Rice Mill
71. Eath LeangKheng Rice Mill
72. Eath Leangseng Rice Mill
73. E-Freight Solution Inc
74. Eng Dypo Aphivath Co.,Ltd
75. Eng Hok Rice Mill
76. Eng Sorng Rice Mill
77. Eng Sour Rice Mill
78. Eng Van Mao Rice Mill
79. Export Trading Commodities (Cambodia) Limited
80. Fang Ly Rice Mill
81. Fang Vun Rice Mill
82. Fang Vy Rice Mill
83. Farmer and Natural Networking Association
84. Farmer and Natural Networking Federation
85. Federation of Associations For Small and Medium Enterpaises of Cambodia
86. FEDRICE BATTAMBANG LTD
87. FELCRA (Cambodia) PTE Ltd
88. First Packaging Partner Co., Ltd
89. GLOBAL ECOLOGICAL RICE (CAMBODIA) CO.,LTD
90. Golden Daun Keo Rice Mill Co.,Ltd
91. Golden Rice (Cambodia) Co.,Ltd
92. Golden Star Rice Mill and Import Export Co.,Ltd (Pkay Meas Rice Mill)
93. Great & Grain Garment Asia Pacific(Cambodia) Co.,Ltd
94. GREEN RICE AGRICULTURE DEVELOPMENT
95. Green Trade Company
96. GUOHONG (CAMBODIA) INDUSTRY CO.,LTD
97. H.L.E.D Trading Co.,Ltd
98. Hang Pi Phally Sokha Rice Mill
99. Hay Chuong Rice Mill
100. Heng Heang Rice Mill
101. Heng Horm Rice Mill
102. Heng Huch Rice Mill
103. Heng Lay Rice Mill
104. Heng Sambath Rice Mill
105. Heng Seang Hak Rice Mill
106. HERBA (CAMBODIA) Co.,Ltd
107. High Level Logistics (Cambodia) C.,Ltd
108. Hoeng Siva Rice Mill
109. Hong Ly Rice Mill
110. Hout Chheng Ngoun Rrice Mill
111. HS Rice Co.,Ltd
112. Hung Hiep (Cambodia) Co.,Ltd
113. Huong Leng Rice Mill
114. Huong Long Rice Mill
115. Huot Ching Rice Mill
116. Huy Eang Rice Mill
117. IDEMITSU SAISON MICROFINANCE (CAMBODIA) PLC
118. Im Eangkry Co.,LTD
119. Indochina Rice Mill Limited
120. International Rice Trading (Cambodia)Co.,LTD
121. Jamson Pest Management
122. Jasmine Rice Mill Factory Co., Ltd
123. Jing Mi Rice Mill Co.,Ltd
124. Ka Vannara Rice Mill
125. Kakoh Agriculture Cooperative (KKAC)
126. Kampeng Soksen Sambo Agricultural Cooperative
127. Kampongthom Rice Mill Limited
128. Kao My Rice Mill
129. Kao Nget Rice Mill
130. Kasikor Samki Rongroeung Agricultural Cooperative
131. "Keat Sothea Rice Mill"
132. Keopor Samki Chamroeu Phal Agricultural Cooperative
133. Khean Kav Rice Mill
134. Kheng Hout Rice Mill
135. Khieu Techsreang Rice Mill
136. Khiev Khea Rice Mill
137. Khiev Khean Rice Mill
138. Khmer Foods Group Co., Ltd
139. Khum Wat Tamem Angricultural Cooporation
140. Khun Nguon Rice Export Co.,Ltd
141. Khuoy Kheang Rice Mill
142. Khuth Thanh Rice Mill
143. Khy Thay Corperation Co., Ltd
144. Kim Se Rice Mill
145. Kim Sun Rice Mill
146. Kim Ty Rice Mill
147. Klakrahoem Meanchey Agricultural Cooperative
148. KOL VEASNA INVESTMENT CO.,LTD
149. Kong Hour Rice Mill import export Co., LTD
150. Kor 1 (Hort Ngun Hong) Rice Mill
151. Kors krlor Pheakdey reaksmey Rongroeun Angricultural Cooporation
152. Krabao Promtep Agriculture Development Community
153. Laov Fak Rice Mill
154. LBN ANGKAR(KAMPUCHEA) CO.,LTD
155. Lerk Kompos Kasikor Agricultural Cooperative
156. Ley Chhinh Rice Mill
157. Lim Chhunly Rice Mill
158. Lim Heng Leap Trading Co.,Ltd
159. Lim Kheang Hout Import Eport Co.,Ltd
160. Loeung Chhoy Rice Mill
161. Long Chhengmeng Rice Mill
162. Lor Eak Heng Sek Meas Rice Co.,Ltd
163. Loran Group (PLC)
164. Loun Cheng Leang Rice Mill
165. Luon Kun Rice Mill
166. Ly Chhean Rice Mill
167. Mao Kuch Rice Mill
168. Mao Siphorn Rice Mill
169. Meas Chheng Rice Mill
170. Meas Sor (Kampuchea) Co.,Ltd
171. Mega Green IMEX Cambodian Co., Ltd
172. MEI JING RICE (CAMBODIA) Co.,Ltd
173. Mekong Agro (KH) Industries Limited
174. Mekong Oryza Trading Co.,Ltd
175. Men Sarun Import Export & Construction Co.,Ltd
176. Milin Rice (Cambodia) Import Export Co.,Ltd
177. Mom Sophal Rice Mill
178. Mongkol Phum SalaTrav Angricultural Cooporation
179. Muoy Leang Rice Mill
180. Neng Po Rice Mill
181. Ngauv Huong Rice Mill
182. Ngeap Chiv Rice Mill
183. Ngin Beang Rice Mill
184. Ngov Meng Rice Mill
185. Nguon Hong Rice Mill
186. Nhek Sarith Rice Mill
187. Niko Line Investment Co.,Ltd
188. Norm Srim Rice Mill
189. NOYAKONG Group Co., Ltd
190. Olam Cambodia
191. Om Seth Than Rice Mill
192. OMIC (Cambodia) LTD
193. PALM RICE CO.,LTD
194. Pen Narom Rice Mill
195. Penh Sovanna Roth Rice Mill
196. Pheak Chhuoy Rice Mill
197. Phnom Bayang Agricultural Cooperative (PBAC)
198. Phou Poy Develpment Import Export Co.,Ltd
199. Phour Kok Ky Rice Mill
200. Phouv Thouv Rice Mill
201. Phrahpos Ponleu Thmey Agricultural Cooperative
202. Phum Yerng Agriculture Development Community
203. Pidor Ta Ung Agriculture Development Community
204. PISDA APHIVATH Co.,Ltd
205. Pomleu Samki Agricultural Cooporation
206. Pon Loeu Kasekor Agricultural Cooperative
207. Ponleu Beng Krapom Chhouk Agricultural Cooperative
208. Ponleu Thmey Phaong Agricultural Cooperative
209. Ponlok Thmey Angricultural Cooporation
210. Por Samroung Angrilcultural Cooporation
211. Pov Kea Import Eport Co.,Ltd
212. Pracheachun Prey Romdeng Agricultural Cooperative(PPRAC)
213. Prasat Soksenchey Agricultural Cooperative (PAKC)
214. Preah Sihanouk Agriculture Development community
215. Prey Yuthka Agricultural Cooperative (PYTAC)
216. PRIMALIS CORPORATION LTD
217. Professional Package Service
218. QC Rice Co., Ltd
219. R.L Co.,Ltd
220. Ram Sar Steung Traeng Rice Development
221. Reak Chamroeun Agriculture Development Community
222. Reaksmey Dombok Khpos Meanchey
223. Reaksmey Prey Pnhors Angricultural Cooporation
224. Roluos Meanchey Raksmey Satrey Angkor Agricultural Cooperative
225. Roluos Meas Agricultural Cooperative(RLMAC)
226. Romdoul Seryreang tareach Angricultural Cooporation
227. Ros Hour Rice Mill
228. ROYAL RAILWAY CO.,LTD
229. Ruos Neng Rice Mill
230. SAHAKREAS CEDAC LTD
231. SAMBATHVATHANAK Co.,Ltd
232. Samki Amtak Angricultural Cooporation
233. Samor Leu Agricultural Cooperative (SALAC)
234. Samply Angkor Reangsei Agricultural Cooperative (RLMAG)
235. Sann & Khan Rice Mill
236. Sann Ty Rice Mill
237. Sary KuntheaInternational trading Co.,Ltd
238. Satrey Haong Samnam Agriculture Development Community
239. SCAFCO CORPORATION (dba SCAFCO GRAIN SYSTEMS COMPANY)
240. SE CHAMROEUN RICE MILL
241. Se Khun Rice Mill
242. Sen Rith Rice Mill
243. Seng Bunsor Rice Mill
244. Senh Chhinh Rice Mill
245. SGS (Cambodia) Limited
246. Siev Heng Rice Mill
247. Siev Lay Rice Mill
248. Signatures of Asia Co.,Ltd
249. Smach Kompong Ror Agriculture Development Community
250. SMCG Rice Co., Ltd
251. Sok Keo Import Export Co.,Ltd
252. Sok Kong Rice Mill
253. Soma Trading Co., Ltd
254. Sombo Meanchey Agriculture Community
255. SOMBO RICE CO.,LTD
256. Song Heng Rice Mill
257. Sor Kimsuong Rice Mill
258. Sour Kheang Rice Mill
259. SPEED LOGISTICS & TRANSPORTATION CO.,LTD
260. Sramor Sreboeng Agricultural Cooperative (SSAC)
261. SSCorp (Cambodia) Ltd
262. Suon Sophal Rice Mill
263. Suy Vanni Rice Mill
264. Svay Meanhey Satrey Sammaky Community
265. T.M.K INVESTMENT CO.,LTD
266. T.O.T (Trust Our Trade) Co.,LTD
267. Ta Kol Yiv Pov Rice Mill
268. Taing Cheng Rice Mill
269. Takbey Lay Kongveng Rice Mill
270. Tangkrsao Kasikor Chok Chey Agricultural Cooperative
271. Tauch Tepich Import Export Co., Ltd
272. Teav Heu Rice Mill
273. Teav Eang Rice Mill
274. Tech Soon Agro- Industry Co.,Ltd
275. Teng Lay Import Export and Transportation Co.,Ltd
276. The Federation of Cambodia Rice Exporters
277. Thean Kong IMPEX
278. Thmor Korl Rice Import Export Co.,Ltd
279. Thol Sam At Rice Mill
280. Thorn Chea Rice Mill
281. Tong Pheap Rice Mill
282. Tong Pheap Rice Mill
283. Touch Sarom Rice Mill
284. Trapaing Russey Agriculture Development Community
285. Tuol Prasvihear Agricultural Cooperative (TPVAC)
286. TUV Rheinland (Cambodia) Co.,Ltd
287. Ty Chay Rice Mill
288. Udom Sorya Agricultural Community
289. Ung Huy Meang Rice Mill
290. Ung Simon Rice Mill
291. UNI – Natural Co.,Ltd
292. Vann Linh Vou Rice Mill
293. Vibol Dara Rice Mill
294. Vong Bun Heng Import Export Co., Ltd
295. Vong Bun Heng Rice Mill
296. W.K.R. Trading Co., Ltd
297. Wat Kor Chamroeun Phal Angricultural Cooporation
298. White Gold Import Export Co., Ltd
299. Xiang Shan Rice (Cambodia) Co.,Ltd
300. Ya Rina Rice Mill Siemreap
301. Yam Bunsong Rice Mill
302. Yam Chanray Rice Mill
303. Yam Kinh Rice Mill
304. Yam Sann Rice Mill
305. YAM LOEUNG RICE MILL
306. YEUNG SHI GROUP CO., LTD
307. Yin Khuong Rice Mill
308. Yin Mann Rice Mill
309. Yin Pou Rice Mill
310. You Khim Rice Mill

កម្រងរូបភាព

សកម្មភាពប្រមូលផលស្រូវ

ការពិនិត្យគុណភាពអង្ករ

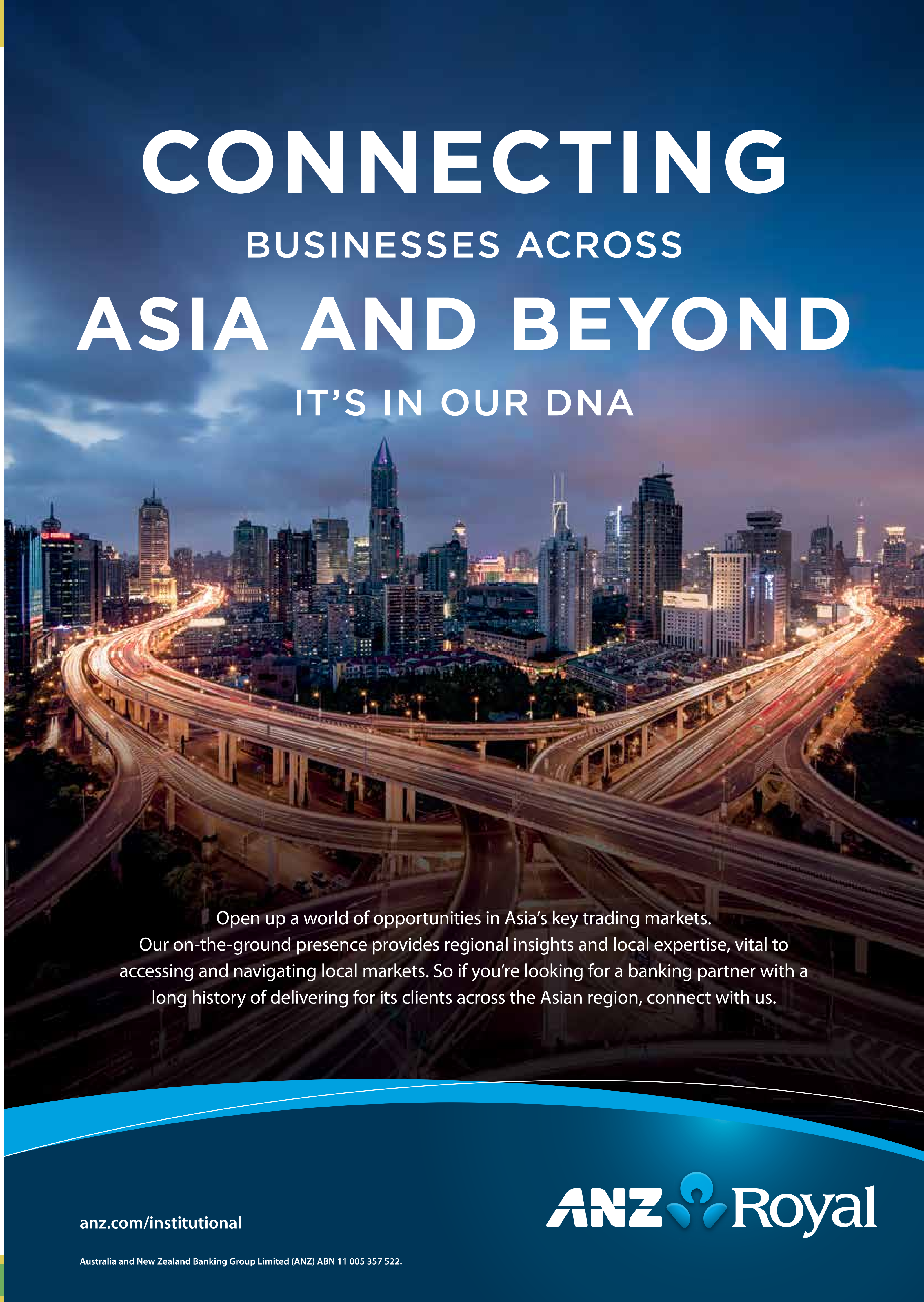

ក្រុមហ៊ុន អេស អិម វេផ័ញ

SMWaypoint
PRECISION REMOTE SENSING

SMWAYPOINT CO.,LTD

The Future of Farming is Here

CAPTURE

Red Green Blue + Near Infrared Cameras capture overlapping images while in motion.

PROCESS

Identifies and matches thousands of keypoints.

ANALYZE

Our computers extract geotagged information to calculate camera position creating Orthomosaic images containing precise location of land features along with NDVI (Normalized Difference Vegetation Index) which can help to identify crop stress and detect early infestation, and estimate crop yields…

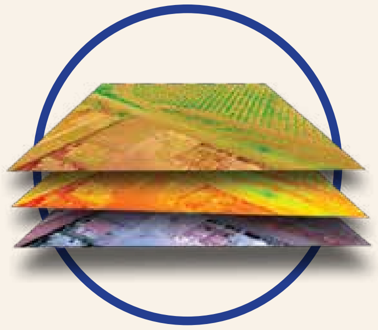

SHARE

Call or email for an appointment. We will send our team of experts to show how we can help you make more money.

SMWaypoint is a high-technology firm delivering precision remote sensing throughout Cambodia. Our signature service offerings are tailored to meet customer demands in a variety of civil and commercial market verticals, including agriculture, land mapping, environment, forestry, oil/gas, utilities, mining, humanitarian/disaster response, and many others.

(+855) 23-967-772
www.smwaypoint.com
info@smwaypoint.com
#2C, Street 120, Sangkat Phsar Thmey II, Khan Daun Penh, Phnom Penh, Cambodia.

ស.អ.ក
សហព័ន្ធស្រូវអង្ករកម្ពុជា
CAMBODIA RICE FEDERATION

www.crf.org.kh
087 559 899

ទិញស្រូវកម្ពុជា ជួយកសិករកម្ពុជា

នីកូលីន អុិនវេសមេន ខូ., អិលធីឌី
NIKOLINE INVESTMENT CO., LTD

NIKOLINE RICE MILL

- Established in 2010 and continue to provide only the best quality rice from Cambodia.
- Cap: 50,000Mt/year
- Products:
  . **JASMINE RICE**
  . **FRAGRANT RICE (SEN KRA OB)**
  . **LONG GRAIN WHITE RICE**
  . **Brown Rice BROWN RICE**
- Packaging:
  + 1 - 10kg (Vacuumed & Non vacuumed)
  + 10 - 50kg PP or PP+PE Bag
  + Jumbo & Liner Bag

CONTACT:
Mr. NORNG VEASNA, Director of Sales, Mobile: (+855) 12 400 112 (available on what's app & LINE), rice.veasnanorng@gmail.com
Mr. HONG NIKOLINE, Mobile: (+855) 77 777 708 Email: nikoline@nklrice.com
Mr. VINH CHEANG, Mobile: (+855) 12 933 737 Email: v.cheang7ricemill@gmail.com

PHNOM PENH Office: #17, Street 334, Sangkat Beoung Kengkang 1, Khan Chamkamorn, Phnom Penh, CAMBODIA
Mill: Veal Kangdeang Village, Chup Commune, Tboung Khmum District, Tboung Khmum Province, CAMBODIA

Visit us: www.nikoline.com.kh